جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فنّاوری

برنامه درسی

(بازنگری شده)

دوره: کارشناسی ارشد

رشته: توسعه روستایی

گروه: مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی

مصوب جلسه شماره ۶۱ مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۹

کمیسیون برنامه ریزی آموزشی

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

بسم الله الرّحمن الرّحیم

عنوان برنامه درسی: کارشناسی ارشد توسعه روستایی

۱) برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد رشته توسعه روستایی در جلسه شماره۶۱ مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۹ کمیسیون برنامه ریزی آموزشی بازنگری و تصویب شد.

۲) برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد رشته توسعه روستایی از تاریخ تصویب جایگزین برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد "رشته توسعه روستایی گرایش توسعه کشاورزی، مصوب جلسه شماره ۷۵۶ مورخ ۱۳۸۹/۲/۱۱ شورای عالی برنامه ریزی آموزشی" و "برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد رشته توسعه روستایی گرایش: ۱- توسعه روستایی۲- توسعه اجتماعی۳- توسعه کشاورزی۴- مدیریت توسعه، مصوب جلسه شماره ۴۱۴ مورخ ۱۳۸۱/۲/۲۹ شورای عالی برنامه ریزی آموزشی" شد.

۳) برنامه درسی فوق الذکر از تاریخ ۱۳۹۴/۱۲/۹ برای تمامی دانشگاه ها و مؤسسه های آموزش عالی و پژوهشی کشور که طبق مقررات مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری فعالیت می کنند برای اجرا ابلاغ می شود.

۴) برنامه درسی فوق الذکر برای دانشجویانی که بعد از تاریخ ۱۳۹۴/۱۲/۹ در دانشگاهها پذیرفته می شوند قابل اجرا است.

۵) این برنامه درسی از تاریخ ۱۳۹۴/۱۲/۹ به مدت پنج سال قابل اجرا و پس از آن قابل بازنگری است.

عبدالرحیم نوه ابراهیم

دبیر شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فصل اول

مشخصات کلی برنامه درسی دوره کارشناسی‌ارشد رشته توسعه روستایی

الف- مقدمه

روستاها و مناطق عشایری دارای هویت، مؤلفه‌ها و ویژگی‌های خاص خود هستند که اثربخشی طرح‌ها و برنامه‌های مختلف، در گرو توجه به آنهاست و الگوبرداری صرف از طرح‌های شهری، بدون توجه به مختصات و بسترهای ویژه روستایی و عشایری، کارآیی و اثربخشی آنها را به‌شدت کاهش خواهد داد. آشنایی با این هویت، مؤلفه‌ها و ویژگی‌ها، مستلزم پرورش نیروی انسانی توانمند است. توسعه روستایی (Rural development)، فرآیند مشارکتی و جریان پویا است که با تمرکز بر افراد و مکان به جای بخش، توان و قابلیت ساکنان روستایی و عشایر را برای کنترل بر دارایی‌ها و افزایش بازدهی آنها، فعالیت‌ها و تعیین اولویت‌های خود به منظور ساختن آینده متناسب با حفظ حقوق نسل‌های آتی شکوفا می‌سازد، به‌گونه‌ای که استانداردهای زندگی در سکونتگاه‌های روستایی و عشایری در ابعاد مادی و معنوی (به‌خصوص برای گروه‌های عقب‌نگه‌داشته شده) با توجه خاص به ویژگی‌های محلی ارتقاء یابد و عدم تعادل‌های سرزمینی رفع و حیات طیبه اسلامی محقق شود.

فراهم آوردن شرایط مطلوب برای تحقق این هدف، مستلزم وجود کارشناسان ارشدی است که در فعالیت‌های مربوط به طراحی، برنامه ریزی و الگوسازی برای فعالیت‌های توسعه‌ای از دانش کافی در زمینه تحقیق، برنامه‌ریزی، آمایش سرزمین، تفکر سیستمی و اقتصادی برخوردار بوده و آمادگی کافی برای اقدام موثر را بدست آورده باشند.

ب- اهداف

هدف از دوره کارشناسی ارشد توسعه روستایی، توانمندسازی علمی و منطقی داوطلبان است که بتوانند به شناخت الگوها، راهبردهای توسعه روستایی و کشاورزی و طراحی برنامه‌های جامع‌نگر دست یابند و توانایی لازم در سطح کارشناسی ارشد را کسب کرده و بتوانند بر اجرای فعالیت‌های توسعه کشاورزی و روستایی نظارت نموده و ارزشیابی نمایند.

پ- ضرورت و اهمیت

۱ – بهبود امنیت غذایی، تولید بهینه محصولات کشاورزی، کنترل پراکنش جمعیتی، استقرار متوازن جمعیت در پهنه سرزمین و ایجاد استقلال در جامعه روستایی، مستلزم ایجاد تحولات لازم در شرایط روستایی است. در این راستا برخورداری کشور از کارشناسان خبره از کلیدی‌ترین برنامه‌ها است.

۲– اهمیت جامعه روستایی در استقلال و خودکفایی کشور براساس اصل چهل و سوم قانون اساسی بیانگر آن است که سرمایه گذاری بهینه، علمی و منطقی برای اجرای فعالیت‌های همه‌جانبه توسعه روستایی یک الزام است و نه یک انتخاب. دانش‌آموختگان مجرب، نقش پیشران در تحقق این اصل می‌توانند ایفا کنند.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

۳ – با توجه به پیچیدگی و تنوع مسایل توسعه روستایی، تربیت کارشناسان ارشد توسعه روستایی اهمیت همه جانبه‌ای دارد.

ت- تعداد و نوع واحدهای درسی

تعداد واحدهای درسی دوره کارشناسی ارشد توسعه روستایی به شرح زیر است:

- دروس تخصصی	۱۲ واحد
- دروس اختیاری	۱۴ واحد
- پایان‌نامه	۶ واحد
جمع	۳۲ واحد

طول دوره کارشناسی‌ارشد مطابق ضوابط و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری می باشد.

ث- نقش و توانایی و شایستگی دانش‌آموختگان

دانش‌آموختگان دوره کارشناسی ارشد توسعه روستایی می‌توانند در سازمان‌های مرتبط با فعالیت‌های توسعه روستایی، مسئولیت مطالعات و تحقیقات، برنامه‌ریزی، ارزشیابی و مدیریت اجرای برنامه‌های توسعه روستایی را به عهده گیرند.

مقدم‌ترین موضع فعالیت این دانش‌آموختگان، جهاد کشاورزی و مراکز خدمات کشاورزی شهرستان و استان‌ها، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی، سازمان امور شهرداری‌ها و دهیاری‌ها، بنیاد مسکن انقلاب اسلامی، وزارت نیرو و مهندسین مشاور و غیره است در حالی‌که در سایر سطوح بخشی و منطقه‌ای نیز می‌توانند برای برنامه‌ریزی و اداره امور توسعه جوامع روستایی و عشایری، جمعیت‌های حاشیه‌نشین شهرها و شهرک‌ها و گروه‌های مهاجر و نوسکنی به طور علمی و مؤثر انجام وظیفه کنند.

ج- شرایط و ضوابط ورود به دوره

مطابق ضوابط و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری می باشد.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فصل دوم

جداول دروس

دوره کارشناسی‌ارشد رشته توسعه روستایی

۱- **دروس تخصصی**

ردیف	نام درس	واحد	ساعت			پیش نیاز
			نظری	عملی	جمع	
۰۱	آمار اجتماعی و داده‌پردازی	۲	۱۶	۳۲	۴۸	—
۰۲	روش تحقیق در توسعه روستایی	۲	۳۲	—	۳۲	—
۰۳	ارزشیابی پروژه	۲	۳۲	—	۳۲	—
۰۴	سیاستگذاری و برنامه‌ریزی توسعه روستایی	۲	۳۲	—	۳۲	—
۰۵	مدیریت توسعه	۲	۳۲	—	۳۲	—
۰۶	تفکر سیستمی	۲	۳۲	—	۳۲	—
	جمع	۱۲	۱۷۶	۳۲	۲۰۸	—

پایان‌نامه ۶ واحد

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

۲- دروس اختیاری

ردیف	نام درس	واحد	ساعت			پیش نیاز
			نظری	عملی	جمع	
۰۷	کارگاه GIS	۲	--	۳۲	۳۲	--
۰۸	برنامه‌ریزی فضایی و آمایش سرزمین	۲	۳۲	--	۳۲	--
۰۹	آشنایی با نظام‌های بهره‌برداری در واحدهای کشاورزی	۲	۱۶	۳۲	۴۸	--
۱۰	مبانی و الگوهای تأمین مالی روستایی	۲	۱۶	۳۲	۴۸	--
۱۱	اصول حمایت و تأمین اجتماعی روستایی	۲	۳۲	--	۳۲	--
۱۲	مدیریت سازمان‌های غیردولتی توسعه روستایی	۲	۳۲	--	۳۲	--
۱۳	گردشگری روستایی و کشاورزی	۲	۱۶	۳۲	۴۸	--
۱۴	مدیریت دانش و ارتباط توسعه‌ای	۲	۳۲	--	۳۲	--
۱۵	حکمرانی و مدیریت منابع طبیعی تجدیدشونده	۲	۳۲	--	۳۲	--
۱۶	توسعه اقتصادی	۲	۳۲	--	۳۲	--
۱۷	اصول توسعه صنایع روستایی و کشاورزی	۲	۱۶	۳۲	۴۸	--
۱۸	آشنایی با حقوق کشاورزی و غذا	۲	۳۲	--	۳۲	--
۱۹	توسعه و سرمایه اجتماعی	۲	۳۲	--	۳۲	--
۲۰	مبانی توسعه پایدار	۲	۳۲	--	۳۲	--
۲۱	مدیریت تعاونی‌های روستایی	۲	۱۶	۳۲	۴۸	--
۲۲	تحلیل نهادی سیستم‌های اجتماعی اکولوژیکی	۲	۳۲	--	۳۲	--
۲۳	بازاریابی تولیدات و خدمات روستایی	۲	۱۶	۳۲	۴۸	--
۲۴	کاربرد شبیه‌سازی در علوم اجتماعی	۲	۱۶	۳۲	۴۸	آمار اجتماعی و داده‌پردازی
۲۵	روستاشناسی و توسعه روستایی	۲	۱۶	۳۲	۴۸	--
۲۶	اقتصاد و زنجیره ارزش در تعاونی‌ها	۲	۳۲	--	۳۲	--
۲۷	کارآفرینی و ایجاد واحدهای جدید	۲	۱۶	۳۲	۴۸	--

دانشجو باید با هماهنگی و تأیید گروه مربوطه از بین دروس اختیاری ۱۴ واحد انتخاب و بگذراند.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فصل سوم

سرفصل دروس دوره کارشناسی ارشد رشته توسعه روستایی

۱- آمار اجتماعی و داده‌پردازی

عنوان درس به فارسی: آمار اجتماعی و داده‌پردازی عنوان درس به انگلیسی: Social Science Statistics and Data Analysis	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۴۸	نوع واحد: تخصصی	۱ واحد نظری ۱ واحد عملی	دروس پیش‌نیاز: ندارد
آموزش تکمیلی عملی: دارد ■ ندارد □ سفر علمی □ کارگاه ■ آزمایشگاه □ سمینار □				

هدف درس:

آشنایی با روش‌های آمار توصیفی و استنباطی و کاربرد آزمونهای آمار پارامتری و ناپارامتری در تحقیقات توسعه روستایی

رئوس مطالب:

-نظری

مفاهیم و اصطلاحات آماری - جامعه آماری– جامعه نمونه - روش های تعیین حجم نمونه- متغیر و انواع آن (کمی و کیفی)، - فرضیه آماری و فرض صفر - مقیاس‌های اندازه‌گیری - پردازش داده‌ها (ویرایش داده‌ها، کد گذاری، طبقه‌بندی)، آزمون‌های تعیین پایایی ابزار تحقیق (کاربرد های آلفای کرونباخ)، آزمون نرمال بودن توزیع داده‌ها **توصیف داده‌ها:** –جداول توزیع فراوانی- درصد، حداقل، حداکثر– پارامتر های گرایش مرکزی (میانگین، میانه، مد) – شاخص‌های پراکندگی (واریانس – انحراف معیار – دامنه تغییرات) – بررسی نرمال بودن داده‌ها، ویژگی های توزیع نرمال و توزیع نرمال استاندارد- **آمار استنباطی:** تحلیل روابط بین متغیرها، - همبستگی و وابستگی، – ضرایب همبستگی مرتبط با متغیرهای اسمی (جداول توافقی ، ضرایب همبستگی ، فی، کرامر،)، ضرایب همبستگی مرتبط با متغیرهای ترتیبی (ضرایب همبستگی رتبه‌ای کندال، اسپیرمن، گاما) - ضرایب همبستگی مرتبط با متغیرهای فاصله‌ای و نسبی (ضریب همبستگی پیرسون، ضریب همبستگی بخشی یا جزئی) ، ضریب همبستگی چند گانه– **آزمون مقایسه گروه ها** : اصول انتخاب آزمون مناسب برای مقایسه میانگین‌ها، - آزمون t و حالات مختلف آن – تفسیر آزمون t – مفروضات آزمون t. - آزمون تجزیه واریانس یک طرفه F (ANOVA) ، اصول اساسی تجزیه واریانس، - آزمونهای پس تجربی شامل دانکن، توکی، – LSD تفسیر آزمون F ، - آزمون تجزیه واریانس دو طرفه، آزمون تجزیه واریانس با مقادیر تکراری- **آزمون‌های ناپارامتری:** آزمون کای‌اسکویر(نیکویی برازش، استقلال و همگنی) آزمون من ویت نی ، کروسکال والیس، کولموگروف – سیمرنوف، ویلکاکسون، فریدمن - **تحلیل‌های چند متغیره:** طبقه‌بندی روشهای چند متغیره - رگرسیون چند متغیره، انواع راهبردهای تحلیلی در انتخاب متغیرهای مستقل در تحلیل رگرسیون (گام به گام، توام، پیش‌رو – حذف پس‌رو)، تفسیر نتایج تحلیل رگرسیون - انواع تحلیل عاملی (تحلیل عاملی اکتشافی، تحلیل عاملی تاییدی).

عملی: در بخش عملی دانشجو ضمن آشنایی با نرم‌افزارهای آماری نظیر SPSS کلیه آزمون‌های پارامتری و ناپارامتری را با استفاده از اینگونه نرم‌افزارها انجام داده و به تفسیر آنها می‌پردازد.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۵	--	۶۰	۳۵

منابع:

۱. دلاور، علی. ۱۳۸۸. روش‌های آماری در روانشناسی و علوم تربیتی. انتشارات دانشگاه پیام نور.

۲. کلانتری، خلیل. ۱۳۹۰. پردازش و تحلیل داده‌ها در تحقیقات اجتماعی - اقتصادی (با استفاده از نرم‌افزار SPSS). نشر فرهنگ صبا.

۳. منصورفر، کریم. ۱۳۹۰. آمار در علوم اجتماعی. انتشارات دانشگاه پیام نور.

4. Fielding, J., Gilbert, N., & Gilbert, G. N. (2006). Understanding social statistics. Sage.
5. Hand, D. J. (2010). Introduction to Social Statistics: The Logic of Statistical Reasoning by Thomas Dietz, Linda Kalof. International Statistical Review, 78(2), 326-327.
6. Healey, J. (2014). Statistics: A tool for social research. Cengage Learning.
7. Pagano, R. (2012). Understanding statistics in the behavioral sciences. Cengage Learning.
8. Quirk, Thomas J. 2015. Excel 2013 for Social Sciences Statistics: A Guide to Solving Practical Problems. Spriger.
9. Stevens, J. P. (2012). Applied multivariate statistics for the social sciences. Routledge.
10. Weinstein, J. A. (2010). Applying social statistics: An introduction to quantitative reasoning in sociology. Rowman & Littlefield Publishers.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

۲- روش تحقیق در توسعه روستایی

عنوان درس به فارسی: روش تحقیق در توسعه روستایی عنوان درس به انگلیسی: Research Methods in Rural Development	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۳۲	نوع واحد: تخصصی	۲ واحد نظری	دروس پیش‌نیاز: ندارد
آموزش تکمیلی عملی: دارد ☐ ندارد ■ سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐				

هدف درس:

شناخت و بررسی روش‌های تحقیق در توسعه روستایی

رئوس مطالب:

-نظری

روش‌شناسی، (تعریف مفاهیم ، روش، تکنیک، روش‌شناسی و ...)، تفاوت‌های عمده روش‌های تحقیق در علوم انسانی و علوم طبیعی، قانونمند بودن جامعه و روابط اجتماعی، سطوح مختلف تحقیق (اکتشافی، توصیفی، تبیین)، بیان مساله تحقیق، هدف‌گذاری در تحقیق، فرآیند پژوهش در تحقیقات اجتماعی ، اصول بررسی و نقد منابع و تدوین چارچوب نظری تحقیق در مطالعات توسعه روستایی، طبقه‌بندی انواع روشهای تحقیق (آزمایشی – غیرآزمایشی و سایر روش‌های تحقیق)، سطوح اندازه‌گیری (اسمی، ترتیبی، فاصله‌ای، نسبی)، مقیاس سازی در تحقیق، مقیاس بوگاردوس، تورستن، لیکرت، گاتمن، افتراق معنایی، انواع فرضیه و نحوه دستیابی به فرضیه‌های تحقیق، تعریف نظری و عملی متغیرها، اصول تدوین پرسشنامه‌های تحقیقاتی، اعتماد یا پایایی و اعتبار یا روایی ابزار اندازه‌گیری، روش‌های گردآوری داده‌ها (پرسشنامه، مصاحبه، مشاهده، ...)، جامعه آماری و نمونه، روش‌های نمونه‌گیری، روش برآورد حجم نمونه، اصول تحلیل داده‌های ثانویه در تحقیقات توسعه روستایی، کاربرد تحقیق توسعه روستایی در برنامه‌ریزی‌های توسعه، روش‌های استخراج و کدگذاری داده‌ها، روش‌های تجزیه و تحلیل داده‌ها (داده‌های اولیه و داده‌های ثانویه)–

تعریف روش کیفی پژوهش، پارادایم اثبات‌گرایی و پسااثبات‌گرایی، طرح‌های تحقیق کیفی، رویه‌های داده‌یابی کیفی (مشاهده، مصاحبه، گروه مرکز، سنجه‌های غیرواکنشی)، رهیافت‌های تحقیق کیفی (قوم‌نگاری، پدیدارشناسی، نظریه زمینه‌ای، اقدام‌پژوهی)، روش ارزیابی سریع روستایی – روش ارزیابی مشارکتی روستایی، ارزیابی مشارکتی منابع طبیعی– نگ‌نگاری – مطالعه موردی، تکنیک‌های انجام تحقیق کیفی، روشهای تحقیق تلفیقی کمی و کیفی، روش تنظیم طرح تحقیق، اصول تدوین گزارش تحقیق. آشنایی با تهیه و تدوین پروپزال، اصول مقاله نویسی علمی – پژوهشی.

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۵	۲۵	۷۰	—

منابع:

۱. ازکیا، مصطفی و دربان آسانه، علیرضا. ۱۳۸۲. روش‌های تحقیق کاربردی. انتشارات کیهان.
۲. ازکیا، مصطفی و همکاران. ۱۳۸۷. رهیافت‌ها و روش‌های تحقیق کیفی در توسعه روستایی. نشر نی.
۳. ساروخانی، باقر. ۱۳۸۷. روش‌های تحقیق در علوم اجتماعی. انتشارات مؤسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی. تهران.
۴. کرسول، جان دبلیو. ۲۰۰۹. طرح تحقیق در علوم انسانی و اجتماعی. اسماعیل سعدی پور. ۱۳۹۱. نشر دوران
۵. محمدپور، احمد. ۱۳۹۰. روش تحقیق کیفی، ضد روش. انتشارات جامعه‌شناسان.
6. Bhattacherjee, Anol. 2012. Social Science Research: Principles, Methods, and Practices
7. Denscombe, Martyn. 2007.The Good Research Guide for small-scale social research projects.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

۳- ارزشیابی پروژه

عنوان درس به فارسی: ارزشیابی پروژه عنوان درس به انگلیسی: Project Evaluation	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۳۲	نوع واحد: تخصصی	۲ واحد نظری	دروس پیش‌نیاز: ندارد
آموزش تکمیلی عملی: دارد ☐ ندارد ■ سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐				

هدف درس:

شناخت و تحلیل روش‌های مدیریت، ارزیابی و ارزشیابی پروژه

رئوس مطالب:

-نظری

مقدمه‌ای بر اصول و فرآیند ارزشیابی و مدیریت طرح: مراحل ارزشیابی و مدیریت پروژه، تعریف طرح عمرانی، انواع طرحهای عمرانی، مراحل تکامل پروژه توسعه روستایی (ارزیابی، مدیریت و کنترل و ارزشیابی پروژه)، آشنایی با اصول ارزیابی مالی، اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی طرح.

ارزیابی مالی پروژه: برآورد منافع و هزینه‌های مالی طرح در دوره ساخت و بهره‌برداری، سرمایه گذاری و تامین مالی طرح، تهیه حساب جریان وجوه نقد پروژه، معرفی ارزش زمانی پول و فاکتورهای مالی، معرفی معیارهای مالی در تصمیم‌گیری، نقش زمان‌بندی، مقیاس و وابستگی و استقلال پروژه‌ها در ارزیابی مالی پروژه.

ارزیابی اقتصادی پروژه: معرفی اصول تحلیل اقتصادی پروژه، معرفی چگونگی سنجش منافع و هزینه‌های اقتصادی پروژه، آشنایی با هزینه فرصت سرمایه و نیروی کار، آشنایی با نرخ تنزیل اجتماعی، سنجش قیمت سایه‌ای نرخ ارز و کالاهای مبادله شدنی مبادله نشدنی، آشنایی با مفهوم تحلیل اثربخشی هزینه‌ها، معرفی مفاهیم ارزش- هزینه - تعرفه و قیمت، بررسی مفهوم درونی نمودن آثار جانبی زیست محیطی.

ارزیابی اجتماعی پروژه: ارزیابی آثار اجتماعی (ریشه‌ها، تکامل و مفهوم)، پیشرفت‌های مفهومی در ارزیابی آثار اجتماعی، رهیافت‌های جدید در حوزه تفکر ارزیابی اثرات اجتماعی (موضوعات و روندهای جاری در ارزیابی آثار اجتماعی، نگاه فراتر از ارزیابی اثر و توجه به پایداری اجتماعی)، معرفی نحوه تحلیل آثار توزیعی پروژه، رهیافت‌های روش‌شناختی برای بهترین اقدامات، بهبود منافع پروژه‌ها از طریق تدارک عوامل و نهاده‌ها از سطح محلی، استفاده از رهیافت معیشت پایدار در ارتقاء ارزیابی اثرات اجتماعیT آشنایی با روش‌های ارزیابی اجتماعی پروژه، بهره‌گیری از فنون مشارکتی برای جلب همکاری کشاورزان و سایر دست‌اندرکاران در اجرای پروژه‌ها.

پایش پروژه‌ها (مفهوم و عملیات). تکمیل و اتمام و ارزشیابی پروژه‌ها. پایه‌های ارزشیابی (ریشه‌های ارزشیابی، طبقه‌بندی ارزشیابی، درس‌های آموخته شده). نظام‌های پشتیبان درس‌های آموخته شده. بهینه‌کاوی. نهادینه‌سازی ارزشیابی، دست‌اندرکاران کلیدی در ارزشیابی. عناصر کلیدی ارزشیابی. سلسله مراتب هدف و مفروضات. محیط یادگیری. مقاصد و گستره نظام ارزشیابی. ارتباطات و گزارش‌دهی. ابزارهای جمع‌آوری داده در پایش و ارزشیابی. شاخص و ارزشیابی. روش‌ها و مدل‌های طراحی شاخص. رهیافت چارچوب منطقی. رهیافت عرضه خدمات. چارچوب‌های ارزشیابی و پیامدسنجی پروژه. مدیریت پیمان. روش‌های مشارکت و سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در پروژه‌های روستایی. قراردادهای کلید در دست یا قراردادهای «مهندسی، تأمین و تدارکات، ساخت و اجرا» (EPC). کاربرد رهیافت پیکره دانش مدیریت پروژه (PMBOK) در مدیریت و کنترل پروژه‌های روستایی. شاخص‌ها و نشانگرهای نظارت بر پروژه‌های روستایی. مدیریت مشارکتی چرخه پروژه (PPCM)، مدیریت چرخه پروژه (PCM)، برنامه‌ریزی پروژه هدف‌محور (ZOPP).

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۵	۱۰	۵۵	۳۰

منابع:

۱. لسدی، علی؛ شریف زاده، ابوالقاسم و شربفی، مهنوش. ۱۳۹۰. ارزشیابی پیامدگرا در فرآیند توسعه پایدار: راهنمای پایش و ارزشیابی پروژه های توسعه روستایی. جهاد دانشگاهی.

2. Becker, H. A., & Vanclay, F. (Eds.). (2003). The international handbook of social impact assessment: Conceptual and methodological advances. Edward Elgar Publishing.
3. Crowe, A. (2005). The PMP exam: How to pass on your first try. Velociteach Press.
4. Dayananda, D., Irons, R., Harrison, S., Herbohn, J., and Rowland, P. (2002). Capital Budgeting: Financial Appraisal of Investment Projects Cambridge Books.
5. Dinsmore, P. C., & Cabanis-Brewin, J. (Eds.). (2006). The AMA handbook of project management. AMACOM Div American Mgmt Assn.
6. Dinsmore, P. C., & Cooke-Davies, T. J. (2005). Right projects done right: from business strategy to successful project Implementation. John Wiley & Sons.
7. Economics and Development Resource Center (1997). Guidelines for the Economic Analysis of Projects, Asian Development Bank.
8. FAO (1993). Guidelines for the Design of Agricultural Investment Projects, FAO, Rome, Italy.
9. Gudda, P. (2011). A Guide to Project Monitoring & Evaluation. AuthorHouse.
10. Jenkins, G., Kuo, C. Y., & Harberger, A. C. (2011). Cost-Benefit Analysis for Investment Decisions: JDI Executive Programs.
11. Kerzner, H. R. (2013). Project management: a systems approach to planning, scheduling, and controlling. John Wiley & Sons.
12. Kloppenborg, T. (2014). Contemporary project management. Cengage Learning.
13. Larson, G. (2009). Tracking Results in Agriculture and Rural Development in Less-Than-Ideal Conditions: A Sourcebook of Indicators for Monitoring and Evaluation.
14. Momtaz, S., & Kabir, S. Z. (2013). Evaluating environmental and social impact assessment in developing countries. Newnes.
15. Pearce, D., Atkinson, G., & Mourato, S. (2006). Cost-Benefit Analysis and the Environment: Recent Developments, OECD Publishing.
16. PMBOK® Guide 5th Edition
17. Tan, J. P., Anderson, J. R., Belli, P., Barnum, H. N., & Dixon, J. A. (2001). Economic Analysis of Investment Operations. Washington, D.C.: The World Bank.
18. Thomas, W. H. (2014). The basics of project evaluation and lessons learned. CRC Press.
19. Vanclay, F., & Esteves, A. M. (Eds.). (2011). New directions in social impact assessment: conceptual and methodological advances. Edward Elgar Publishing.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

۴- سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی توسعه روستایی

عنوان درس به فارسی: سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی توسعه روستایی عنوان درس به انگلیسی: Policy Making and Planning in Rural Development	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۳۲	نوع واحد: تخصصی	۲ واحد نظری	دروس پیش‌نیاز: ندارد
آموزش تکمیلی عملی؛ دارد ☐ ندارد ■ سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐				

هدف:

آشنایی با مبانی و روش‌های سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی توسعه روستایی.

رئوس مطالب:

-نظری

راهبردها و نظریه‌های توسعه روستایی، تاریخچه برنامه‌ریزی در جهان و ایران، تعریف مفاهیم (برنامه‌ریزی، برنامه، طرح و پروژه...)، انواع و سطوح برنامه‌ریزی، (فلسفه برنامه‌ریزی، شمول برنامه‌ها از نظر زمان، موضوع، حوزه جغرافیایی)، ضرورت برنامه‌ریزی، تنگناهای موجود در اقتصادهای بدون برنامه، حدود دخالت دولت در کنترل‌های اقتصادی، ارتباط برنامه‌ریزی منطقه‌ای، شهری و روستایی با برنامه‌های کلان، بخشی و خرد، ضرورت‌ها و توجیهات، اهداف، ابزار، سیاست‌ها و مراحل عمده برنامه‌ریزی: (هدف گذاری، تعیین استراتژی‌ها (راهبردها)، سیاست گزاری، اجراء، نظارت، ارزشیابی، تصحیح و تعدیل). نظریه‌های برنامه‌ریزی و برنامه‌ریزی روستایی، نظریه مکان مرکزی و برنامه‌ریزی روستایی، برنامه‌ریزی نظام سکونتگاهی روستایی، سازمان فضایی در برنامه‌ریزی روستایی، روشها و مراحل برنامه‌ریزی روستایی، برنامه‌ریزی روستایی و ارتباط آن با برنامه‌ریزی منطقه‌ای و آمایش سرزمین، برنامه‌ریزی بخشی، برنامه‌ریزی کالبدی روستایی، تجارب برخی کشورها در زمینه برنامه‌ریزی روستایی (هند، چین، کره جنوبی و ...)، طرح‌های بهسازی و هادی روستایی، روشهای تعیین حوزه نفوذ خدمات روستایی، روش‌های سنجش سطح توسعه روستایی، شاخص‌های توسعه روستایی، الگوهای ساماندهی روستایی، اهداف عمده توسعه روستایی، تکنیک‌های مکانیابی فعالیت‌ها، ارتباط استراتژی‌ها و سیاست‌های کلان با توسعه روستایی، نقش روستاییان در تهیه و اجرای برنامه‌های توسعه، بخش کشاورزی و ارزیابی سیاست‌های توسعه بکار گرفته شده در آن، شامل ارزیابی اصلاحات ارضی و پنج برنامه توسعه تدوین شده در پیش از انقلاب و ارائه تحلیلی علمی از سیاست‌های توسعه بخش کشاورزی در گذر از اجرای برنامه‌های توسعه کشور در ایران امروز. سیاست‌های کشاورزی در کشورهای توسعه‌یافته و مقایسه آن با سیاست‌های کشاورزی در کشورهای رو به توسعه، نقش و جایگاه کشاورزی در توسعه. سیاست‌های کشاورزی در کشورهای توسعه‌یافته و مقایسه آن با سیاست‌های کشاورزی در کشورهای رو به توسعه، برنامه‌ریزی روستایی در برنامه‌های پنج‌ساله توسعه، مشکلات و چالش‌های برنامه‌ریزی و توسعه روستایی در ایران، رهیافت های مشارکتی، برنامه‌ریزی مشارکتی و روش ها، تکنیک‌ها و ابزارهای آن. آشنایی با مفاهیم (حکمرانی، سیاست، فلسفه سیاست، سیاست‌گذاری، توسعه روستایی و...)، برنامه‌ریزی، سیاست‌گذاری و مداخله دولت در نواحی روستایی، سیاست‌های روستایی (پاسخ به مشکلات یا پاسخ‌های مشکل‌آفرین)، سیاست‌گذاری مشارکتی، سیاست‌گذاری مبتنی بر شواهد و لوازم آن، چارچوب‌های استفاده از شواهد، سیاست و سیاست‌گذاری در اسلام، تمرکززدایی و نظام برنامه‌ریزی محلی روستایی، برنامه‌ریزی اجتماع‌محور روستایی، آشنایی با روش‌ها و فنون برنامه‌ریزی مشارکتی، اجزای سیاست روستایی، رهیافت‌های سیاست‌گذاری روستایی (رهیافت سیاست‌گذاری مبتنی بر برنامه عمومی و ایدئالیستی، رهیافت سیاست‌گذاری جاویژه، رهیافت مبتنی بر سیاست جامع منطقه‌ای)، نوآوری‌های نهادی برای رقابت‌پذیری کشاورزان خرده‌مالک، مشارکت در تصمیم‌سازی و ظرفیت برای اقدام، ابزارها و راهکارهای افزایش انعکاس صدای روستائیان در سیاست‌گذاری‌ها، نمایندگی کردن اقشار آسیب‌پذیر و رزرواسیون سیاسی برای آنان، برنامه‌ریزی فضایی در نواحی روستایی (طرح‌های توسعه و نحوه طراحی آنها، نحوه و اصول تعیین کاربری اراضی، شرح خدمات طرح‌ها، آشنایی با مجموعه و منظومه روستایی و ...)، دولت الکترونیک (رهیافت‌های شهروندمحور، حکمرانی مردم‌نهاد از طریق دهیاری‌های الکترونیک، حکمرانی موبایل، ICT برای شمول‌گرایی اجتماعی و فرصت‌های برابر)، ساختارها و راهبردهای سیاست‌گذاری توسعه روستایی در کشورهای منتخب، گذارهای پارادایمی در توسعه روستایی، بررسی سیاست‌های اسکان اجباری عشایر، تغییر مکان زندگی، مقاومت و نقد توسعه؛ بهبود توسعه محلی در پروژه‌های اسکان مجدد و تغییر مکان زندگی ناشی از برنامه‌های توسعه، تحلیل سیاست‌های تبدیل سکونتگاه‌های روستایی به شهری، تضمین دستیابی

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

عادلانه به خدمات، سهم روستاها از مخارج عمومی، تحلیل جایگاه روستاها و مناطق عشایری ایران در برنامه‌های توسعه پنجساله و بودجه‌های سنواتی، آشنایی با نهادهای دولتی و غیردولتی مرتبط با توسعه روستایی و عشایری در ایران و تحلیل عملکرد آنها، تحلیل اسناد بالادستی نظام جمهوری اسلامی ایران از جمله برنامه‌های توسعه، سیاست‌های کلی، سند چشم‌انداز و... در زمینه توسعه روستایی و عشایری، تحلیل فرآیند سیاست‌گذاری روستایی در ایران، تحلیل چالش‌های نظام سیاست‌گذاری توسعه روستایی در ایران.

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۵	۲۵	۷۰	—

منابع:

۱- تیمتی، بزلی و لونیز کورد. ۱۳۸۹. رشد فقرزدا. ترجمه عباس شاکری و امین مالکی. نشر نی.

۲- کلانتری، خلیل و عبدا... زاده، غلامحسین. ۱۳۹۲. برنامه‌ریزی فضایی و آمایش سرزمین. انتشارات فرهنگ صبا. تهران.

۳- کلانتری، خلیل. ۱۳۸۹. جامعه‌شناسی روستایی. انتشارات دانشگاه پیام نور.

۴- کلانتری، خلیل. ۱۳۹۲. برنامه‌ریزی و توسعه منطقه‌ای، تئوری‌ها و تکنیک‌ها. انتشارات خوشبین.

۵- نوروزی، محمدجواد. ۱۳۹۰. فلسفه سیاست: سلسله دروس اندیشه های بنیادین اسلامی. موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره).

6- Chatty, D., & Colchester, M. (Eds.). (2002). Conservation and mobile indigenous peoples: Displacement, forced settlement, and sustainable development (Vol. 10). Berghahn Books.

7- Cloke, P. (2013). Policies and Plans for Rural People (Routledge Revivals): An International Perspective. Routledge.

8- De Wet, C. J. (2006). Development-induced displacement: problems, policies, and people (Vol. 18). Berghahn books.

9- Organisation for Economic Co-Operation and Development (2006), The New Rural Paradigm: Policies and Governance, OECD Publishing, Paris, France.

10- Organisation for Economic Co-Operation and Development (2010), Regional Development Policies in OECD Countries. OECD Publishing. DOI: 10.1787/9789264087255-en

11- Organisation for Economic Co-Operation And Development (2011), *OECD Rural Policy Reviews: England, United Kingdom 2011*, OECD Publishing. DOI: 10.1787/9789264094444-en

12- Organisation for Economic Co-Operation And Development (2009a), *OECD Rural Policy Reviews:* China 2009, OECD Publishing. DOI: 10.1787/9789264059573-en

13- Organisation for Economic Co-Operation And Development (2009b), OECD Rural Policy Reviews: Spain 2009, OECD Publishing. DOI: 10.1787/9789264060074-en

14- Pezzini, M. and J.A. Ardavin (2008), "The New Rural Economy and the New Rural Policies in the Context of New Global Challenges" OECD Presentation to the High-Level Delegation of Visiting US Farm and Rural Leaders, Paris, France, 11 July 2008.

15- Savoie, Donald J. 2008. Reflections on Rural Development. Paper prepared for the Federation of Canadian Municipalities.

16- The Republic of Turkey. 2006. Agriculture and rural development agenda item 19a: rural development: framework, measures

17- United Nations Development Programme and United Nations capital Development Fund. Accessed 2014. Turkey: Integrated Local Rural Development, poverty reduction and MDG achievement.

18- Van der Ploeg, J. D., Renting, H., Brunori, G., Knickel, K., Mannion, J., Marsden, T., ... & Ventura, F. (2000). Rural development: from practices and policies towards theory. Sociologia ruralis, 40(4), 391-408.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

۵- مدیریت توسعه

عنوان درس به فارسی: مدیریت توسعه عنوان درس به انگلیسی: Development Management	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۳۲	نوع واحد: تخصصی	۲ واحد نظری	دروس پیش‌نیاز: ندارد
آموزش تکمیلی عملی: دارد ☐ ندارد ■ سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐				

هدف:

آشنا ساختن دانشجویان با مفهوم توسعه، رویکردهای انتقادی، بازنگری در آن و فراگرد مدیریت و هدایت نیروها، منابع و نهادهای سازمانی موجود با تاکید بر توسعه اجتماع‌محور

رئوس مطالب:

-نظری

کلیات و مفاهیم اولیه (تبیین تعاریفی جامع از مفاهیم عقب‌ماندگی، در حال توسعه بودن، بد توسعه یافتگی و توسعه یافتگی)، مفهوم توسعه، آغاز عصر توسعه، بررسی مبانی نظری و اقدامات عملی ناشی از نظریه توسعه اقتصادی، مروری بر رهیافت‌های اصلی توسعه، طبقه‌بندی نظریه‌های توسعه، سنت‌های محافظه‌کارانه، اصلاح‌طلبانه و رادیکالیستی نظریه‌های توسعه، ساختاردهی مجدد مفاهیم و نظریات توسعه، دیدگاه‌های انتقادی نسبت به توسعه، مدرنیزاسیون در برابر وابستگی، بحران‌های عملی توسعه، افول عصر توسعه (چیدمان نوینی از توسعه)، مقایسه توسعه و پساتوسعه، توسعه مبتنی بر توده‌ها و آحاد مردم یا مردم‌گرا (grassroots development)، مبانی و متغیرهای توسعه مردم‌گرا، ابعاد اجتماعی و فرهنگی توسعه، رشد و توسعه فقرزدا (مفاهیم و تجارب کشورهای موفق)، محیط‌زیست و نظریه توسعه، جهانی‌سازی و توسعه (مشکلات و راهکارها)، نظریه‌های رشد درون‌زا (endogenous growth) و راهبردهای نوین توسعه، توسعه یکپارچه (integral development) (مفهوم، غلبه بر دوگانگی و فراخوان برای توسعه متوازن، ایجاد الگوهای یکپارچه‌ساز برای مدیریت توسعه در آینده، جهان یکپارچه، پدیداری عصر یکپارچگی، چارچوبی برای توسعه یکپارچه)، توسعه از دیدگاه اسلام، چگونگی و نقش سرمایه در هفت وجه: انسانی، اجتماعی، مالی، فیزیکی، محیط‌زیستی، سیاسی و فرهنگی در توسعه، معرفی مفاهیم حاکمیت، دولت و حکمرانی، برنامه‌ریزی توسعه، برنامه‌ریزی راهبردی برای توسعه، تشریح پیوندها در اقدامات توسعه‌ای، تحلیل مشکلات (مفهوم‌سازی از مشکلات توسعه‌ای، تولید اطلاعات در خصوص مشکلات، تحلیل شفاهی، ترسیم چارت علت-معلولی)، تحلیل ابزارها و اهداف (means-ends analysis) و ابزارهای اولویت‌بندی.

به حاشیه راندن (marginalization) خرده‌مالکان، تجارب ابتکارات توسعه محلی، موانع توسعه محلی عدالت‌محور، فرهنگ محلی به مثابه بنیان‌های توسعه روستایی، ماهیت و بستر پایداری محلی، جوامع محلی پایدار، حکمرانی محلی و پایداری، تحریک درونی در برابر تحریک بیرونی توسعه محلی، ایجاد نهادهای محلی و تقویت رهبری محلی و نقش آژانس‌های توسعه منطقه‌ای در پیشبرد توسعه، ایجاد فضا برای مشارکت مؤثر، انگیزش و فعال‌سازی شهروندان، مردم بومی و توسعه، نقد تعاملات آنتاگونیستی شرکت‌های سرمایه‌گذار بیرونی با جامعه محلی، اخلاقیات استخراج منابع و حقوق مردم بومی، مردم بومی و صنایع مبتنی بر منابع طبیعی، برنامه‌ریزی برای مدیریت اجتماع‌محور، حرفه‌آموزی سازمان‌های اجتماع‌محور، نقش سازمان‌های اجتماع‌محور (شرکت‌های توسعه جوامع (Community Development Corporations (CDCs))، تقویت شراکت دانشگاه‌ها و اجتماعات محلی، نقش جامعه مدنی در فرایند توسعه با تاکید بر سازمانهای مردم نهاد، سازمان‌ها و تشکل‌ها و تقویت کنش جمعی و یاریگری، مدیریت منابع و نهادها: برنامه‌ریزی و تدوین طرح‌های توسعه از طریق بسیج و سازماندهی منابع و نهادهای توسعه، هدایت منابع و نهادهای موجود و هماهنگی آنها، نظارت و کنترل فعالیت‌ها و ارزیابی چگونگی تطابق آنها با برنامه‌ها، ظرفیت اداری برای تغییر و توسعه، چشم‌انداز آینده: مسولیت ملی و امید به توسعه، جهاد برای سازندگی و توسعه.

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۱۰	۳۰	۶۰	--

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

منابع:

۱- احمدی، ح. و بیدا... خانی، آ. (۲۰۱۲). پسا توسعه گرایی و بازنمایی های انتقادی از گفتمان توسعه؛ رویکردی مردمی. مطالعات توسعه اجتماعی ایران، ۵(۳)، ۴۷-۶۴.

۲- تیمتی، بزلی و لوئیز کورد. ۱۳۸۹. رشد فقرزدا. ترجمه عباس شاکری و امین مالکی. نشر نی.

3- Brett, E. (2009). "Reconstructing Development Theory." *Hampshire: Palgrave Macmillan.*

4- Chambers, R. (2013). Ideas for development. Routledge.

5- Cypher, J. M., & Dietz, J. L. (2008). The process of economic development. Routledge.

6- Dale, R. (2005). Development Planning Concepts and Tools for Planners, Managers and Facilitators. Academic Foundation.

7- Dinc, Mustafa. 2015. Introduction to Regional Economic Development: Major Theories and Basic Analytical Tools. Edward Elgar Publishing

8- Dutt, A. K., and Ros, J. (2008). *International Handbook of Development Economics*, Edward Elgar Publishing.

9- Dzhusupova, Z. (2013). Enabling Democratic Local Governance through Rural. E-Government Implementation and Practice in Developing Countries, 34.

10- Green, G. P., & Haines, A. (2015). Asset building & community development. Sage publications.

11- Kirkpatrick, C. H., Clarke, R., and Polidano, C. (2002). Handbook on Development Policy and Management, Edward Elgar Publishing.

12- North, D. C. (1990). Institutions, Institutional Change and Economic Performance, Cambridge university press.

13- Pokorny, B. (2013). Smallholders, forest management and rural development in the Amazon. Routledge.

14- Prokopenko, J. (1998). Management Development: A guide for the Profession. International Labour Organization.

15- Ray, D. (1998). Development Economics, Princeton University Press.

16- Schieffer, A., & Lessem, R. (2014). Integral Development: Realising the Transformative Potential of Individuals, Organisations and Societies. Gower Publishing, Ltd..

17- Selman, P. H., & Selman, P. (1996). Local sustainability: Managing and planning ecologically sound places. Sage.

18- Willis, K. (2011). Theories and practices of development. Taylor & Francis.

19- http://www.worldbank.org/en/topic/indigenouspeoples

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

۶- تفکر سیستمی

عنوان درس به فارسی: تفکر سیستمی عنوان درس به انگلیسی: Systems Thinking	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۳۲	نوع واحد: تخصصی	۲ واحد نظری	دروس پیش‌نیاز: ندارد
	آموزش تکمیلی عملی: دارد ☐ ندارد ■ سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐			

هدف:

آشنایی با فلسفه، اهمیت و روش‌های تفکر سیستمی و اهمیت

رئوس مطالب:

-نظری

فلسفه و نظریه سیستم‌ها، تعریف سیستم – نقش تفکر و ذهن در مرزبندی سیستم‌ها - اجزاء تشکیل دهنده سیستم – ساختار و عملکرد سیستم. تعریف نظریه سیستم‌ها- روش های تفکر (مقایسه روش قیاس ، روش استقرائی و روش سیستمی) - تئوری عمومی سیستم‌ها (برتالنفی) - مفهوم سیستم و مرزبندی آن عملکرد و ساختار سیستم – اجزائ سیستم – انواع سیستم (باز و بستهو ایستا و پویا)، مرز سیستم، دیدگاه سیستمی برای درک و کنترل پدیده‌ها- مفهوم سیبرنتیک - درک پدیده‌های دینامیکی، ویژگی انسان بیوسایبر. ایده‌های سیستم‌ها، توسعه تفکر سیستمی، تفکر سیستم‌های سخت و نرم، نیازها به سیستم‌ها و ارزش آن، اندازه‌گیری اثربخشی و کارآیی سیستم، عنصر انسانی در سیستم، نظریه پیچیدگی، نظریه چرخه زندگی سیستم‌ها، ژنوتیپ اجتماعی، مشکلات روش‌شناسی سیستم‌ها، توسعه مهارت‌های سیستمی، عملیات در سیستم‌ها، مهندسی عملیاتی سیستم‌ها، مهندسی سیستم‌های اقتصادی-اجتماعی، مدیریت سیستم‌ها، تفکر سیستمی در عمل، سیستم‌های سیبرنتیکی- رفتار کل سیستم و تجزیه و تحلیل آن شامل فرآیندهای انسانی، سیاسی، اجتماعی، آلولوژیک، زیست محیطی و اجتماعی. آشنایی با نظریه‌های چرچمن (Churchman) ویکرز (Vickers)، بیستون (Bateson) و نظریه سیستم های غیر خشن یا مغز افزار چک لند (Checkland's Soft Systems Methodology) و باودون (Bawden) - طراحی اسپیرال نا محدود- مدل طراحی سیستم‌های اقتصادی اجتماعی و اکولوژیک – دیاگرام حلقوی علت و معلول. تفکر خطی (Linear) و غیر خطی (Non- linear) به عنوان مکمل شیوه تفکر متعارف که به درک عمیق‌تر مشکل و راه حل‌های بالقوه می‌انجامد. شناسائی و تحلیل روش جزءگرا (Reductionist) در علم و آثار ناپایدار آن در کل جهان و شناسائی روش تفکر سیستمی و کل‌گرا (Holistic).

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۵	۲۵	۷۰	--

منابع:

۱. هینز، استیون. ۱۳۸۷. رویکرد تفکر سیستمی به برنامه ریزی و مدیریت استراتژی، ترجمه: رشید اصلانی. نشر نی.
۲. سنگه، پیتر. ۱۳۹۵. پنجمین فرمان خلق سازمان یادگیرنده. ترجمه حافظ کمال هدایت. سازمان مدیریت صنعتی
۳. روبینشتاین، ریوون ی. ۱۳۹۲. شبیه‌سازی و روش مونت کارلو. ترجمه بهروز فتحی واجارگاه. انتشارات دانشگاه گیلان.
۴. فون، ل. برتالنفی. ۱۳۶۶. نظریه عمومی سیستم ها. ترجمه کیومرث پریانی. انتشارات رشد.
۵. مایکل سی. جکسون. ۱۳۹۳. تفکر سیستمی. ترجمه: علی‌محمد احمدوند. انتشارات دانشگاه امام حسین.
6. Hitchins, D. K. (2003). Advanced systems thinking, engineering, and management. Artech House.
7. Waring, A. (1996). Practical systems thinking. Cengage Learning EMEA.
8. Schelling, T. (1974). On the ecology of micromotives. In The corporate society, Robert Morris (ed.). 19-64 (See especially 43-54).
9. Schelling, T. (1978). Micromotives and macrobehavior. New York: W. W. Norton. (See especially 137-55.)

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

۷- کارگاه GIS

عنوان درس به فارسی: کارگاه GIS عنوان درس به انگلیسی: Workshop of GIS	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ٦٤	نوع واحد: اختیاری	۲ واحد عملی	دروس پیش‌نیاز: ندارد
آموزش تکمیلی عملی: دارد ■ ندارد □ سفر علمی □ کارگاه ■ آزمایشگاه □ سمینار □				

هدف:

آشنایی با کاربرد تکنیک‌های GIS در برنامه‌ریزی و طراحی پروژه‌های توسعه روستایی

رئوس مطالب:

-عملی

تعریف سیستم‌های اطلاعات جغرافیایی (GIS) و سیر تکامل آن، اجزای سیستم‌ها و زیر سیستم‌های اطلاعات جغرافیایی، مفاهیم بکار رفته در GIS (عارضه: (Feature)، خصصه: (Attribute)، لایه (Theme)، پایگاه GIS یا (GIS Database))، ساختار داده‌ها در سیستمهای اطلاعات جغرافیایی، مدل داده‌های کلاسیک (رکوردها و فیلدها، مدل داده سلسله مراتبی، مدل داده شبکه‌های، مدل داده ارتباطی ، مدلهای داده فضایی، مدل داده رستری، مدل توپولوژی) سیستم‌های اطلاعات جغرافیایی و نرم افزار ArcGis ، داده‌های مورد استفاده در GIS (داده‌های مکانی یا فضایی، داده‌های توصیفی یا غیر فضایی)، منابع اطلاعات GIS (انواع نقشه‌های توپوگرافی، زمین شناسی، کاربری اراضی، پوشش گیاهی، نقشه‌های شهری و روستایی، عکسهایی هوایی، تصاویر ماهواره‌ای، سایر منابع شامل: سر شماریها، نمونه گیری‌ها، آمارنامه‌ها، جداول و اطلاعات میدانی)، مهمترین کاربرد GIS در برنامه‌ریزی فضایی و سلسله مراتبی سکونتگاههای روستایی، GIS و ارزیابی توان اکولوژیکی، GIS و کاربری اراضی کشاورزی، آمایش سرزمین با کمک GIS، فرایند به کارگیری GIS در برنامه‌ریزی روستایی، اجزای نرم افزار ArcMap، محیط ArcCatalog، محیط ArcScene، ورود اطلاعات توصیفی و ایجاد پایگاه اطلاعاتی برای داده‌های مکانی در نرم افزار ArcGis، قابلیت اصلاح و ویرایش عوارض مکانی، قابلیت ساخت لایه از داده‌های گرافیکی و ایجاد پایگاه داده برای آنها، روشهای طبقه‌بندی و سیمبل دادن به لایه‌ها، روش‌های پرسش و پاسخ (Query)، روش‌های برچسب دادن به عرضه‌ها، نحوه ساختن بافر، Clip کردن، Union کردن و Dissolve کردن لایه‌ها، روشهای ساختن پوشش، توپولوژی و جداول اسنادی، رقومی سازی پوشش در GIS، تهیه Layout، ذخیره کردن پروژه، نحوه تهیه نمودارها، ایجاد ارتباط بین جداول، ایجاد و ویرایش Shape File ، تبدیل لایه به Shape File و ویرایش آن، تبدیل فایلهای رستری به داده‌های وکتور و بالعکس، پردازش زمین و تحلیل‌های مکانی، مدل سازی‌های فضایی و مکانی، تحلیل‌های سه بعدی، گزارشگیری در GIS. آشنایی با GPS و نحوه کار با آن.

دانشجو با انتخاب یک پروژه در زمینه برنامه‌ریزی روستایی و یا توسعه کشاورزی با بهره‌گیری از تکنیک‌های GIS به مطالعه موضوع مورد نظر و برنامه‌ریزی در آن زمینه اقدام می‌کند.

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
---	---	۶۰	۴۰

منابع:

۱. بوک، یاب و میچل، اندی. ۱۳۸۳. آشنایی با نرم‌افزار Arc GIS. ترجمه امیرعباس نجاری. انتشارات پردازش و برنامه‌ریزی شهر.

۲. سلطانی، محمود. ۱۳۹۰. آموزش جامع نرم‌افزار Arc GIS. انتشارات کنکاش.

۳. فرحلو، مهدی و همکاران. ۱۳۸۸. کاربرد GIS در برنامه‌ریزی شهر و منطقه. انتشارات وزارت علوم.

۴. قهرودی تالی، منیژه و بابایی فینی، ام‌السلمه. ۱۳۹۴. درآمدی بر سیستم اطلاعات جغرافیایی. انتشارات دانشگاه پیام نور.

5. Jochen Albrecht. 2007. Key concepts and techniques in GIS. London: SAGE publication

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

6. Grinderud, K., Rasmussen, H., & Nilsen, S. (2009). GIS: the geographic language of our age. Tapir Academic Press.
7. Ramsay, D., Koster, R., & Robinson, G. M. (2010). Geographical perspectives on sustainable rural change. Rural Development Institute.
8. Kshetri, Man Bahadur. 2010. Application of GIS on Accessibility and Poverty Measurement: Rural Development Planning in Nepal, 2005
9. Job, F. T., Finke, P. A., Veeneklaas, F. R., & Wolfert, H. P. (Eds.). (2012). Scenario Studies for the Rural Environment: Selected and Edited Proceedings of the Symposium Scenario Studies for the Rural Environment, Wageningen, The Netherlands, 12–15 September 1994 (Vol. 5). Springer Science & Business Media.
10. Jain, M. (2009). GIS and Remote Sensing Techniques. Examrace. com.
11. Woldehana, Ephrem Tekele. 2013. GIS and Remote Sensing Based Rural Road Network Analysis

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

۸- برنامه‌ریزی فضایی و آمایش سرزمین

عنوان درس به فارسی: برنامه‌ریزی فضایی و آمایش سرزمین عنوان درس به انگلیسی: Spatial Planning and Land Use	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۳۲	نوع واحد: اختیاری	۲ واحد نظری	دروس پیش‌نیاز: ندارد
آموزش تکمیلی عملی: دارد ☐ ندارد ■ سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐				

هدف:

آشنایی دانشجویان با اصول و روش‌های برنامه‌ریزی فضایی و آمایش سرزمین و توانایی طراحی و تدوین طرح‌های فضایی و آمایش سرزمین با بهره‌گیری از تکنیک‌ها و مدل‌های مرتبط

رئوس مطالب:

-نظری

تحلیلی از مفاهیم کلیدی برنامه‌ریزی فضایی و آمایش سرزمین، ریشه‌ها و بنیان‌های فکری برنامه‌ریزی فضایی و آمایش سرزمین، ناکامی‌ها در فرآیند توسعه و بازنگری در دیدگاه‌ها، جایگاه آمایش سرزمین در نظام برنامه‌ریزی، چگونگی و چرایی شکل‌گیری رهیافت آمایش سرزمین، زمینه‌های شکل‌گیری ایده آمایش سرزمین، آمایش سرزمین و توسعه پایدار، آمایش سرزمین و طرح‌های فیزیکی-کالبدی، سازمان فضایی و آمایش سرزمین، عوامل موثر در شکل‌گیری سازمان فضایی، برنامه‌ریزی منطقه‌ای و آمایش سرزمین در ایران، تحلیل برنامه‌های آمایش سرزمین در ایران (طرح بتل، طرح ستیران، آمایش سرزمین جمهوری اسلامی ایران و...)، ویژگی‌های ساختاری سازمان فضایی در ایران (از دیدگاه تعادلهای فضایی، وحدت و یکپارچگی فضایی و تقسیم کار تخصصی بین مناطق)، نقاط قوت و ضعف سازمان فضایی موجود ایران، تحلیل مزیت‌های نسبی منطقه‌ای در ایران، تجربه آمایش سرزمین در برخی کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه، منطقه‌بندی و برنامه‌ریزی فضایی، قابلیت‌های منطقه‌ای کشاورزی ایران، مدلها و تکنیک‌های منطقه‌بندی در آمایش سرزمین، سنجش سطح توسعه مناطق، عدم تعادل‌های فضایی و آمایش سرزمین، اقتصاد منطقه‌ای و آمایش سرزمین، ساختار اقتصادی و الگوهای بهره‌برداری از زمین، آمایش سرزمین و تعیین اولویت کاربریها، فرآیند تهیه طرح آمایش سرزمین، آمایش سرزمین و برنامه‌ریزیهای بلند مدت. مفروضات پایه در تدوین اصول و راهبردهای آمایش سرزمین، نقش آمایش سرزمین در توسعه متوازن منطقه‌ای در ایران.

عملی: دانشجو با استفاده از تکنیک‌های برنامه‌ریزی فضایی و آمایش سرزمین به طراحی یک پروژه برنامه‌ریزی فضایی و آمایش سرزمین در سطح ملی یا منطقه‌ای اقدام می‌کند.

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
--	--	۶۰	۴۰

منابع:

۱- توفیق، فیروز. ۱۳۸۴. آمایش سرزمین: تجربه جهانی و انطباق آن با وضع ایران. مرکز مطالعات و تحقیقات شهرسازی و معماری ایران، تهران.

۲- حسین‌زاده دلیر، کریم. ۱۳۸۴. برنامه‌ریزی ناحیه‌ای. انتشارات سمت.

۳- زیاری، کرامت‌ا... ۱۳۸۰. اصول و روش‌های برنامه‌ریزی منطقه‌ای. انتشارات دانشگاه یزد.

۴- سرور، رحیم. ۱۳۸۴. جغرافیای کاربردی و آمایش سرزمین. انتشارات سمت.

۵- کلانتری، خلیل و عبدا... زاده، غلامحسین. ۱۳۹۳. برنامه‌ریزی فضایی و آمایش سرزمین. انتشارات فرهنگ صبا. تهران.

۶- مخدوم، مجید. ۱۳۷۴. شالوده آمایش سرزمین. انتشارات دانشگاه تهران.

7- Evans, A. W. 2004. Economics and land use planning. Blackwell: Oxford.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

۹-آشنایی با نظام‌های بهره‌برداری در واحدهای کشاورزی

عنوان درس به فارسی: آشنایی با نظام‌های بهره‌برداری در واحدهای تولیدی عنوان درس به انگلیسی: Introduction to Land Holding Systems in Farms	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۳۲	نوع واحد: اختیاری	۲ واحد نظری	دروس پیش‌نیاز: ندارد
آموزش تکمیلی عملی: دارد ☐ ندارد ■ سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐				

هدف:

شناخت و بررسی انواع نظام‌های بهره‌برداری در مناطق روستایی و کشاورزی

رئوس مطالب:

-نظری

تعاریف، مفاهیم . اصطلاحات نظام بهره‌برداری، واحدهای تولیدی و غیره، بررسی عناصر درون ساختی نظام بهره‌برداری، تاثیر مالکیت و حاکمیت در نظام ارضی، نقش عامل کار در تعیین سرنوشت نظام‌های ارضی، مروری بر نظام‌های بهره‌برداری از زمین در بلوک شرق (ساختار اراضی، تحولات در نظام زمین‌داری طرح تعاونی‌های کشاورزی، اشکال خصوصی تولید، ارزیابی اشکال مختلف بهره‌برداری (کلکتیوها، وضع تولید، ساختار اقتصادی کشاورزی برنامه‌ریزی‌ها)، مروری بر اقتصاد کشاورزی و نظام‌های بهره‌برداری از اراضی در کشورهای بلوک غرب (موقعیت واحدهای بهره‌برداری، نوع واحدهای بهره‌برداری)، حقوق توارث و انتقال، سازماندهی بازرگانی کشاورزی، تحولات نظام ارضی، نقش بهره‌برداری‌های دهقانی در اقتصاد زراعی، موقعیت تولیدات کشاورزی در اشکال مختلف بهره‌برداری)، نظام‌های بهره‌برداری در ایران: (تحولات نظام ارضی در سده اخیر مالکیت ارضی، نظام ارضی در آستانه سال ۱۳۴۱ و قبل از آن، قانون اصلاحات ارضی و لایحه اصلاحی آن، دگرگونی‌های نظام بهره‌برداری در دهه‌های ۴۰ و ۵۰ و ۱۳۶۰)، اشکال بهره‌برداری از زمین در دو دهه اخیر: (بهره‌برداری دهقانی، چارچوب نظری) اشکال بهره‌برداری دهقانی: (ویژگی‌ها، پراکندگی جغرافیایی و محدودیت‌های ناشی از عدم یکپارچگی، دوری و کوچکی قطعات) نظام بهره‌برداری مبتنی بر سرمایه‌داری: (ویژگی‌ها، پراکندگی جغرافیایی و سازماندهی محصولات) بهره‌برداری مبتنی بر اجاره‌داری: (ویژگی‌های تولیدی، نحوه مدیریت، و پراکندگی جغرافیایی)، بهره‌برداری مبتنی بر شرکت‌های سهامی زراعی: (علل تاسیس، نحوه تشکیل و اداره، ارزیابی اقتصادی، اجتماعی و روانشناسی اجتماعی، علل انحلال)، بهره‌برداری مبتنی بر تعاونی‌های تولید: علل تاسیس، نحوه تشکیل و اداره ارزیابی اقتصادی – اجتماعی، بررسی تفاوت‌های آن با شرکت‌های سهامی زراعی)، بهره‌برداری مبتنی بر شرکت‌های کشت و صنعت: (علل تاسیس، نحوه تشکیل و اداره، دشواری‌های اقتصادی و اجتماعی، سازماندهی محصولات کشاورزی) دگرگونی‌های نظام بهره‌برداری از ارضی زراعی (اصلاحات ارضی اسلامی، تجربه مشاع‌ها، موازین مورد عمل هیات‌های هفت نفره، مسایل، مشکلات، موفقیت‌ها و ناکامی‌ها)، تعاونی های تولید، نظام‌های تولید دامی، نظام‌های جنگل زراعی، نظام‌های بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع، نظام‌های بهره‌برداری از منابع آب، نظام های کشاورزی پایدار مانند کشاورزی ارگانیک، کشاورزی حفاظتی، کشاورزی اجتماع پشتیبان، کشاورزی دقیق، کشاورزی دائمی یا پایا و کشاورزی انتقالی. فضای فعالیت نظام‌های کشاورزی، تصمیمات تحت شرایط نااطمینانی (احتمال، مدل‌ها و روش‌ها)، مدیریت ریسک در نظام های بهره برداری. پیمایش‌های مزرعه (کاربردها، رویه‌ها و روش‌ها)، ایجاد نظام‌های کشاورزی بهبودیافته.

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۵	--	۶۵	۳۰

منابع:

۱. حقوقی اصفهانی، مرتضی. ۱۳۹۰. شرکتهای سهامی زراعی " الگویی در نظام بهره برداری کشاورزی ایران ". جامعه مشاوران ایران.

۲. حقوقی اصفهانی، مرتضی. ۱۳۹۱. شرکتهای تعاونی تولید روستایی " الگوی فراگیر در نظام بهره برداری کشاورزی ایران ". جامعه مشاوران ایران ، سعر.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

۳. حقوقی اصفهانی، مرتضی. ۱۳۹۲. نظام بهره برداری از آب در کشاورزی ایران. جامعه مشاوران ایران ، سمر –

۴. شعبانعلی فمی، حسین و صدیقی، حسن و جاوید، ثریا. ۱۳۹۱. مبانی کشاورزی شهری. نشر پلک.

۵. شعبانعلی فمی، حسین و همکاران. ۱۳۹۲. مدیریت نظام های بهره برداری کشاورزی در ایران. سروا ، آوای مسیح

۶. عبدالهی، محمد. ۱۳۷۷. نظام بهره برداری. وزارت کشاورزی

۷. فرینتیوف، کهنن. ۱۳۸۶. اصلاحات ارضی یک مشکل جهانی ، دانشگاه هرمزگان.

۸. کلوتسکی. ۱۳۸۱. مسئله ارضی. نشر نی.

۹. محمد زاده نصر آبادی، مهناز، قاسمی، جواد و شعبانعلی فمی، حسین. ۱۳۸۸. نظام های کشاورزی پایدار ، متادی تربیت

۱۰. معاونت امور نظام بهره برداری وزارت کشاورزی. ۱۳۷۴. نگاهی کلی به مسایل نظام های بهره برداری کشاورزی در چند کشور نمونه.

11. Nuthall, P. L. (2011). *Farm business management: analysis of farming systems*. CABI.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

۱۰- مبانی و الگوهای تأمین مالی روستایی

عنوان درس به فارسی: مبانی و الگوهای تأمین مالی روستایی عنوان درس به انگلیسی: Fundamentals and Models of Rural Financing	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۴۸	نوع واحد: اختیاری	۱ واحد نظری ۱ واحد عملی	دروس پیش‌نیاز: ندارد
آموزش تکمیلی عملی: دارد ■ ندارد □ سفر علمی □ کارگاه □ آزمایشگاه □ سمینار □				

هدف:

کسب شناخت صحیح نسبت به چالش‌ها و راهکارهای نظام تأمین مالی روستایی

رئوس مطالب:

-نظری

تعریف و ویژگی‌های تأمین مالی روستایی، تأمین مالی روستایی و پیشرفت اقتصادی و کاهش فقر، بانکداری روستایی، لیزینگ روستایی، بازارهای مالی روستایی (سیاست‌ها، پارادایم‌ها، ویژگی‌ها، مدل‌ها و شاخص‌های ارزیابی)، تعاونی‌های مالی و اعتباری و نقش آنها در تأمین نیازهای مالی و اعتباری روستائیان، وام‌دهی اجتماعی (Social lending)، نوآوری‌های تأمین مالی روستایی، ابزارهای مالی اسلامی یا صکوک (مفهوم و نقش آن در تأمین مالی روستایی، اوراق سلف، اوراق قرض‌الحسنه، اوراق وقف، اوراق اجاره، اوراق مزارعه و مساقات، اوراق استصناع، اوراق مضاربه و...)، سازمان‌های مالی اجتماع‌محور (CBFO)، شناخت و تحلیل نهادها و بازیگران تأمین مالی روستایی کشور (اعم از بانک کشاورزی، صندوق کارآفرینی امید، صندوق تعاون روستایی ایرانیان، شرکت مادر تخصصی صندوق حمایت از توسعه سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی، بنیاد برکت، صندوق‌های تأمین مالی خرد، واسطه‌ها و...)، الگوهای نوآورانه تأمین مالی کشاورزان خرده‌مالک، محصولات و خدمات تأمین مالی روستایی (طرح‌های قبض انبار، طرح‌های قراردادی، حواله‌جات و...)، مدیریت ریسک اعتبارات در تأمین مالی روستایی (بازار مشتقات، بیمه و...)، مدیریت ریسک پورتفولیو، تأمین مالی کارآفرینی روستایی، اصول و الگوهای تأمین مالی بنگاه‌های کوچک و متوسط، صندوق‌های مخاطره‌پذیر، تجارب موفق جهانی در تأمین مالی کارآفرینی روستایی، خدمات مالی برای بنگاه‌های اقتصادی خرد (Micro) (اصول و نهادهای مناسب)، معاملات آنی اسلامی و بازارهای مربوطه و نقش آنها در توسعه بازارهای مالی روستایی، سهمیه‌بندی اعتباری (Credit rationing) در نواحی روستایی، شاخص‌های دستیابی به تأمین مالی، ارزیابی اثربخشی نظام تأمین مالی روستایی، چالش‌های نظام تأمین مالی روستایی در جهان و ایران.

عملی: پس از تبیین مبانی و موضوعات کلیدی، دانشجو با نظارت استاد درس، یک نهاد تأمین مالی روستایی را انتخاب و با حضور مستمر، به مطالعه موردی آن می‌پردازد و نهایتاً گزارشی در خصوص چالش‌ها و راهکارهای آن ارائه می‌کند. به منظور آشنایی و تعامل بیشتر با فعالان تأمین مالی روستایی، حداقل دو جلسه از کلاس، با حضور کارشناسان و دست‌اندرکاران سازمان‌ها و نهادهای دولتی و غیردولتی موفق در تأمین مالی روستایی برگزار می‌شود.

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۱۵	--	۶۰	۲۵

منابع:

۱. موسویان، سیدعباس. ۱۳۹۱. بازار سرمایه اسلامی (۱). پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.

2. Kloeppinger-Todd, R., & Sharma, M. (Eds.). (2010). Innovations in rural and agriculture finance (Vol. 18). Intl Food Policy Res Inst.
3. Dalberg Global Development Advisors. 2012. Catalyzing Smallholder Agricultural Finance
4. Rhyne, E., & Otero, M. (1992). Financial services for microenterprises: Principles and institutions. World development, 20(11), 1561-1571.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

5. Islamic Development Bank, 1997. Islamic futures and their markets With Special Reference to their Role in Developing Rural Financial Market.
6. Meyer, R. L., & Nagarajan, G. (2000). Rural Financial Markets in Asia: Policies Paradigms, and Performance.
7. Yaron, Jacob and Benjamin, McDonald. 1997. Developing Rural Financial Markets. Finance & Development.
8. Gonzalez-Vega, C. (2003, June). Deepening rural financial markets: Macroeconomic, policy and political dimensions. In Paving the Way Forward for Rural Finance: An International Conference on Best Practices, Washington, DC (pp. 2-4).
9. Conning, J., & Udry, C. (2007). Rural financial markets in developing countries. Handbook of agricultural economics, 3, 2857-2908.
10. Basu, P. (2006). Improving access to finance for India's rural poor. World Bank Publications.
11. Zhao, Y. (2010). China's rural financial system: households' demand for credit and recent reforms. Routledge.
12. Aeschliman, Chet. 2007. Financial Cooperatives in Rural Finance, Case Study: Burkina Faso's Caisse Populaire Network (RCPB). The World Bank.
13. Johan Swinnen, 'Agricultural Finance and Institutional reforms in Transition Economies'.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

۱۱- اصول حمایت و تأمین اجتماعی روستایی

عنوان درس به فارسی: اصول حمایت و تأمین اجتماعی روستایی عنوان درس به انگلیسی: Fundamentals of Rural Social Protection and Security	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۳۲	نوع واحد: اختیاری	۲ واحد نظری	دروس پیش‌نیاز: ندارد
آموزش تکمیلی عملی: دارد ☐ ندارد ■ سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐				

هدف:

آشنایی با سیاست‌ها، طرح‌ها و ابزارهای حفاظت و تأمین اجتماعی روستایی و تحلیل چالش‌ها و راهکارهای مربوطه در ایران

رئوس مطالب:

-نظری

آشنایی با مفاهیم (فقر، ناامنی غذایی، تور[1] ایمنی، حفاظت اجتماعی، تأمین اجتماعی، بیمه اجباری و اختیاری، از کارافتادگی، بازنشستگی، بیکاری و...)، نیروی کار کشاورزی روزمزدی (انواع، اهمیت و ویژگی‌ها)، بازارهای نیروی کار کشاورزی، نیروی کار فاقد سازماندهی و کارفرما، عوامل مؤثر بر دستمزد، شرایط استخدام و کار (قانون کار و استانداردهای ملی و بین‌المللی، جانمزنی گروهی و حق سازماندهی، قراردادهای استخدام، نیروی کار قراردادی و پیمانکاران نیروی کار، ساعات کار، شرایط مسکن و زندگی، حمل و نقل نیروی کار، سلامت و ایمنی کار، نظارت بر نیروی کار)، اهداف و اثرات حفاظت اجتماعی بر توسعه اقتصادی و مقابله با ناامنی غذایی، کف حفاظت اجتماعی، آشنایی با حفاظت اجتماعی در سازمان جهانی کار، انواع ابزارهای حفاظت اجتماعی در بخش کشاورزی، حفاظت اجتماعی و سیاست‌های توسعه کشاورزی، هدف‌گذاری در برنامه‌های حفاظت اجتماعی، معیارهای انتخاب ابزار حفاظت اجتماعی از کشاورزان، بهداشت و درمان روستایی، سیستم‌های بیمه بیکاری (ملاک‌های برخورداری، سهم افراد و نحوه تأمین مالی سیستم بیمه بیکاری، سطح مزایای بیکاری)، ساختار سازوکارهای مستمری نیروی کار کشاورزی، تأمین مالی طرح‌های تأمین اجتماعی ویژه کشاورزی، برنامه‌های رفاه عمومی، سیستم‌های مستمری بازنشستگی (ارزیابی مشارکت افراد در طرح‌های مستمری، سطوح مزایای مستمری)، صندوق‌ها و طرح‌های بیمه و حفاظت اجتماعی کشاورزی در جهان (طرح بازنشستگی کشاورزی و طرح حمایت از کشاورزان جوان در اتحادیه اروپا، سیستم حفاظت اجتماعی فرانسه، سیستم‌های تأمین اجتماعی در کشورهای منتخب، نظام مستمری‌بگیری عمومی روستایی چین، نظام جدید حقوق بازنشستگی روستایی چین، صندوق بیکاری روستایی هند و...)، نحوه هدف‌گیری واقعی و صحیح گروه‌های نیازمند، صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستائیان و عشایر ایران (تاریخچه تأمین اجتماعی روستاییان در ایران، مبانی قانونی بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر در نظام جمهوری اسلامی، عملکرد صندوق و چالش‌ها و راهکارها)، نیروی کار کشاورزی، مخاطرات شغلی و بهداشتی عملیات کشاورزی (عملیات کاشت و داشت، عملیات دامپروری و جنگلداری)، آیین‌نامه مشاغل سخت و زیان‌آور ایران، آشنایی با معاهدات بین‌المللی مرتبط (کنوانسیون سازمان بین‌المللی کار در زمینه ایمنی و سلامت در کشاورزی شماره ۱۸۴ به‌خصوص ماده ۲۱، کنوانسیون تأمین اجتماعی (حداقل استانداردها) سازمان بین‌المللی کار، ۱۹۵۲ شماره ۱۰۲ و...)، ارتقاء پوشش تأمین اجتماعی کشاورزان و روستائیان و عشایر از طریق توسعه نظام کارفرمایی (کشاورزی قراردادی).

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۵	۲۵	۷۰	--

منابع:

۱. کاظمی، مهدی. ایمنی و بهداشت کار در کشاورزی، دامپروری و جنگلداری. مؤسسه کار و تأمین اجتماعی

[1] - safety net

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

۲. مدنی، سعید. مبانی اختلاقی در طراحی نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی. فصلنامه رفاه اجتماعی.
۳. مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی. ۱۳۹۲. تحلیل نظام تأمین اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر ایران، با تأکید بر بیمه اجتماعی.
4. Institute of Agricultural Development in Central and Eastern Europe, 2003. Social Security Systems and Demographic Developments in Agriculture in the CEE Candidate Countries.
5. Omiti, John and Nyanamba, Timothy. 2007. Using Social Protection Policies to Reduce Vulnerability and Promote Economic Growth in Kenya A Background Paper
6. Organisation For Economic Co-Operation And Development. 2005. Taxation and Social Security in Agriculture
7. SINGH, Sharad and ASHRAF, Meraj. Alternative Mechanisms of Social Protection for the Unorganised Sector in India. 5th International Research Conference on Social Security, 2007.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

۱۲- مدیریت سازمان‌های غیردولتی توسعه روستایی

عنوان درس به فارسی: مدیریت سازمان‌های غیردولتی توسعه روستایی عنوان درس به انگلیسی: Management of Rural Development NGOs	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۳۲	نوع واحد: اختیاری	۲ واحد نظری	دروس پیش‌نیاز: ندارد
آموزش تکمیلی عملی: دارد ☐ ندارد ■ سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐				

هدف:

شناخت و تحلیل تشکل‌ها و سازمان‌های غیردولتی روستایی

رئوس مطالب:

-نظری

تعریف سازمان‌های غیردولتی، مفهوم‌سازی مدیریت سازمان‌های غیردولتی، نظریه مدیریت سازمان‌های غیردولتی، عملیات مدیریت سازمان‌های غیردولتی، اهمیت و پویایی‌های سازمان‌های غیردولتی برخاسته از توده‌های مردم، نقش دولت و سازمان‌های غیردولتی، تحلیل روابط بین دولت و سازمان‌های غیردولتی، سازمان‌های غیردولتی و تغییر کشاورزی، نقش سازمان‌های غیردولتی در کاهش فقر (حمایت، شراکت یا مشارکت)، حالت‌های محتمل تعامل بین سازمان‌های غیردولتی و دولت (شراکت ناامیدکننده، برخوردهای ستیزه‌جویانه یا هم‌افزایی‌های مولد)، فقرزدایی از طریق سازمان‌های تولیدکنندگان روستایی، ارزشیابی اثرات سازمان‌های غیردولتی بر توسعه روستایی و فقرزدایی، نقش سازمان‌های غیردولتی در ترویج، برنامه‌ریزی تاب‌آوری در سازمان‌های غیردولتی، سازمان‌های کشاورزان، روایت‌های موفقیت سازمان‌های کشاورزان، تعاونی‌ها به عنوان ابزار توسعه روستایی، تعاونی‌ها به عنوان سازمان مشارکتی، روش های مشارکتی و تسهیل گری، سازمان های تعاونی خود یاری در نواحی روستایی، ویژگی ها و انواع سنتی و نوین سازمان های خودیاری روستایی، نقش ها و کارکردهای سازمان غیردولتی و مبتنی بر جامعه (NGOs & CBOs) ، شرکت‌های توسعه جوامع (Community Development Corporations (CDCs)، سه نسل شرکت‌های توسعه جوامع، سازمان‌های جوانان، حرفه‌آموزی برای سازمان‌های اجتماع‌محور، تقویت شراکت دانشگاه‌ها و اجتماعات محلی، عوامل اثر گذار بر توسعه نیافتگی تعاونی ها، انواع سازمان های خودیار و غیردولتی در مناطق روستایی ایران، تشکل های مردم نهاد و سازمان های غیر دولتی، آسیب شناسی تشکل ها و سازمان های روستایی ایران

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۵	۲۵	۷۰	—

منابع:

۱. سعیدی، محمدرضا. ۱۳۸۲. درآمدی بر مشارکت مردمی و سازمان‌های غیردولتی. چاپ اول، انتشارات سمت.
۲. شکوری، علی. ۱۳۹۲. سیاست‌های توسعه کشاورزی در ایران. چاپ اول، انتشارات سمت.
۳. شکوری، علی. ۱۳۹۲. مشارکت‌های اجتماعی و سازمان‌های حمایتی. نشر سمت.
۴. طالب، مهدی. ۱۳۸۸. اصول و اندیشه‌های تعاون. نشر دانشگاه تهران.

5. Bernard, T., & Spielman, D. J. (2009). Reaching the rural poor through rural producer organizations? A study of agricultural marketing cooperatives in Ethiopia. *Food Policy*, *34*(1), 60-69.
6. Farrington, J., & Bebbington, A. (1993). *Reluctant partners?: non-governmental organizations, the state and sustainable agricultural development*. Psychology Press.
7. Frankenberger, T. R., Constas, M. A., Nelson, S., & Starr, L. (2014). *Resilience programming among nongovernmental organizations: Lessons for policymakers*. Intl Food Policy Res Inst.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

8. Granof, M and Khumavala, N. 2012. Government and Non-for-profit accounting: concept and practices. Wiely.
9. Green, G. P., & Haines, A. (2015). Asset building & community development. Sage publications.
10. Howeu. 2013. NGOs public action and social justice. Palgrave Macmillan.
11. Jones, G. E., & Garforth, C. (1997). Improving agricultural extension: a reference manual.
12. Lewis, D. (2014). *Non-governmental organizations, management and development*. Routledge.
13. Lewis, d. 2014. Non-governmental organizations, management and development. Routledge.
14. Muir, Ann. *Evaluating the impact of NGOs in rural poverty alleviation: Zimbabwe country study*. 1992.
15. Penrose-Buckley, C. (2007). *Producer Organisations: A Guide to Developing Collective Rural Enterprises*: Oxfam GB.
16. *Success stories of farmer producer organisations, Krishi Sutra 2*

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

۱۳- گردشگری روستایی و کشاورزی

عنوان درس به فارسی: گردشگری روستایی و کشاورزی عنوان درس به انگلیسی: Rural and Agricultural Tourism	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۳۲	نوع واحد: اختیاری	۱ واحد نظری ۱ واحد عملی	دروس پیش‌نیاز: ندارد
آموزش تکمیلی عملی: دارد ■ ندارد □ سفر علمی ■ کارگاه □ آزمایشگاه □ سمینار □				

هدف:

آشنایی با اصول، اهمیت و نحوه برنامه‌ریزی گردشگری روستایی و کشاورزی و کسب مهارت‌های عملی برای طراحی و اجرای طرح‌های گردشگری روستایی و کشاورزی با مشارکت جامعه محلی

رئوس مطالب:

-نظری

آشنایی با مفاهیم (گردشگر، گردشگری، گردشگری فقرزدا، گردشگری پایدار، گردشگری مسؤولانه، گردشگری سبک‌های آشپزی و غذا، گردشگری روستایی، گردشگری کشاورزی، طبیعت‌گردی، میراث‌گردی و میراث‌های کشاورزی و...)، اهمیت گردشگری کشاورزی و روستایی در توسعه کشاورزی و روستایی، منافع و هزینه‌های گردشگری روستایی و کشاورزی، آشنایی با برنامه‌ریزی گردشگری، ارزیابی قابلیت‌های گردشگری و امکان‌سنجی، انواع فعالیت‌ها و جاذبه‌های گردشگری، الگوهای کلی سفر و روندهای گردشگری، برنامه‌ریزی عناصر نهادی گردشگری، اجزای یک طرح گردشگری، کسب و کار الکترونیک و مدیریت اطلاعات مقصد، توسعه محصولات مقصد، تضمین کیفیت تجربه بازدیدکنندگان، ارزیابی موقعیت و تدوین چشم‌انداز، اهداف کلان و اهداف عملیاتی، بازاریابی مقصد، نظریه‌های ناظر بر تبیین رفتار جامعه میزبان و گردشگران، بازاریابی گردشگری کشاورزی و روستایی و تحقیقات، سازمان‌های بازاریاب، تجارب گردشگری روستایی و کشاورزی در جهان و ایران، برنامه‌ریزی و مدیریت گردشگری روستایی و کشاورزی، ارزیابی جاذبه‌های گردشگری (انواع جاذبه‌های گردشگری، شیوه‌های ارزیابی)، ارزیابی منابع طبیعی برای گردشگری، چارچوب‌ها و رهیافت‌های یکپارچه نسبت به گردشگری، قیمت‌گذاری خدمات گردشگری روستایی و کشاورزی، حمل و نقل پایدار، بیمه در گردشگری کشاورزی و روستایی، استانداردهای ساخت و ساز اقامتگاه‌های طبیعی، کدهای رفتاری، آموزش جامعه محلی و گردشگران، مداخله و انتفاع جامعه محلی در برنامه‌ریزی گردشگری روستایی و کشاورزی، شراکت در توسعه گردشگری روستایی و کشاورزی، آشنایی با تدوین برنامه توسعه گردشگری روستایی و کشاورزی، مدیریت بازدیدکننده، ظرفیت نگهداشت و نحوه اندازه‌گیری آن، مدیریت ریسک در گردشگری کشاورزی و روستایی، یادگیری اجتماع‌محور (Community Service Learning) و طراحی و اجرای مشارکتی طرح‌های گردشگری روستایی و کشاورزی، تحلیل وضعیت گردشگری روستایی و کشاورزی در ایران (بررسی قوانین و مقررات، آشنایی با روستاهای هدف گردشگری ایران، ظرفیت نهادی و...).

-عملی

هر گروه (۲ نفر دانشجو)، یک روستای مستعد را با نظارت استاد درس انتخاب و به تحلیل قابلیت‌ها، چالش‌ها، مشکلات و راهکارها و تدوین برنامه توسعه گردشگری مربوطه (اعم از استقرار یا ارتقاء)، از طریق مشارکت فعال جامعه محلی می‌پردازند. این گروه باید دلایل پایداری یا ناپایداری مقصد مذکور از نظر اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و محیط‌زیستی را بررسی و سپس، اقدامات خاص کاربردی را برای بهبود پایداری مقاصد مربوطه پیشنهاد دهد. ویژگی‌های کلی مقصد (مانند موقعیت جغرافیایی، جمعیت، چشم‌انداز، جاذبه‌ها، میزان ورود گردشگر)، اثرات مثبت و منفی گردشگری بر جامعه محلی، میزان رضایتمندی گردشگران و جامعه محلی و... باید در گزارش نهایی گروه‌ها درج شده باشد. در این پروژه، دانشجویان فرصت می‌یابند تا به صورت عملی، در مورد جنبه‌های مختلف برنامه‌ریزی، تحقیق و تدوین طرح گردشگری، اطلاعات مناسب کسب کنند. دانشجویان نهایتاً بر اساس رضایتمندی جامعه محلی و نظر استاد و دستاورد نهایی خود، ارزیابی می‌شوند. هر گروه باید گزارش مکتوب و شفاهی خود را ارائه نماید.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۱۰	۲۰	۳۰	۴۰

منابع:

۱. اینسکیپ، ادوارد. ۱۳۹۲. برنامه‌ریزی گردشگری، رویکردی یکپارچه و پایدار به برنامه‌ریزی و توسعه گردشگری. ترجمه محمود حسن‌پور و سعید داغستانی. انتشارات مهکامه.

۲. رضوانی، محمدرضا. ۱۳۸۷. توسعه گردشگری روستایی با رویکرد گردشگری پایدار. دانشگاه تهران.

۳. سازمان جهانی گردشگری. ۱۳۹۰. مدیریت مقصد توریسم. ترجمه سید علی دلبری و محمدهادی رجبی. انتشارات مهکامه

4. Bourke, L. & Luloff, A. (1996). Rural Tourism Development. *In*: Harrison & Husbands (Eds), Practicing Responsible Tourism. NY: John Wiley & Sons. Pp 277-293.
5. Bramwell, B. (1993) Tourism Strategies and Rural Development, Paris: :OECD.
6. Bricker, K., Black, R., & Cottrell, S. (2013). *Sustainable Tourism & the Millennium Development Goals*. Jones & Bartlett Learning: MA
7. CABI Publishing.
8. Clark, J. (1999), Marketing Structures for Farm Tourism; Beyond the
9. Crouch, G. I. (2010). Destination competitiveness: An analysis of determinant attributes. *Journal of Travel Research*.
10. Enright, M. J., & Newton, J. (2004). Tourism destination competitiveness: a quantitative approach. *Tourism management*, *25*(6), 777-788.
11. Gannon, A.. (1994) Rural Tourism as a Factor in Rural Community Economic Development For Economies in Transition, Journal of Sustainable Tourism, 2 (1-2), 51-60.
12. Hudson, S., Ritchie, B., & Timur, S. (2004). Measuring destination competitiveness: An empirical study of Canadian ski resorts. *Tourism and Hospitality Planning & Development*, *1*(1), 79-94.
13. Roberts, Lesley. (2001) *Rural Tourism and Recreation: Principles and Practice*. Massachusetts:
14. Sharpley, R., and Sharpley, J., (1998) *Rural Tourism: An Introduction*. Singapore: International Thomson Business Press.
15. Swarbrooke, J. (1998) Sustainable Tourism Management, London: Biddles Ltd.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

۱۴- مدیریت دانش و ارتباط توسعه‌ای

عنوان درس به فارسی: مدیریت دانش و ارتباط توسعه‌ای عنوان درس به انگلیسی: Knowledge and Communication Management for Development	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۳۲	نوع واحد: اختیاری	۲ واحد نظری	دروس پیش‌نیاز: ندارد
آموزش تکمیلی عملی؛ دارد ☐ ندارد ■ سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐				

هدف:

آشنایی با مدیریت دانش و کسب نگرش‌های صحیح در خصوص کاربست ارتباطات در توسعه روستایی

رئوس مطالب:

-نظری

اجزا و مدل های ارتباط، انواع ارتباط، نظریه هابرماس در زمینه عمل ارتباطی (Communicative Action)، تأثیر رسانه ها بر مخاطبان از دیدگاه ملوین دفلوئر، تئوری و پژوهش های ارتباطات در توسعه، روندهای کنونی و آینده ارتباط توسعه ای، ماهیت و ساختار ارتباط در فرایند توسعه، ماهیت و ساختار ارتباط توسعه ای، برنامه ها ونقش مراکز بین المللی در ارتباط های فرایندهای توسعه، نقش رسانه های جمعی در: توسعه کشاورزی- بهداشت، آموزش، کنترل جمعیت، صلاحیت و حفاظت محیط زیست، نقش ارتباطات و وسائل ارتباطی کوچک (micro- media) و بزرگ (macro – media) در توسعه اقتصادی و اجتماعی کشورهای موسوم به جهان سوم بویژه در هند و پاکستان و امریکای لاتین، نقش ارتباطات توسعه ای در رفع مشکلات جهان سوم، کاربرد انواع تاتر مردمی (Popular Theater) ،و نیز تاتر مشارکتی در برنامه های توسعه، بررسی نقش تاریخی رسانه و نقش مدرن آن، بررسی نقش و مصداقهای ارتباطی مشارکتی و تحلیل مطالعات موردی از پروژه های واقعی.

نظریه‌های ارتباطات؛ فرآیند ارتباطات (هدف، اشکال، اجزاء، فرآیند و سوگیری‌ها در ارتباطات)؛ تغییر و ارتباطات؛ نقش ارتباطات در توسعه روستایی؛ عوامل موفقیت در برقراری ارتباطات روستایی مؤثر (سیاست، قابلیت‌ها، پایش و ارزشیابی، سازمان‌های کشاورزان، روش‌های مشارکتی، راهبرد در خصوص رسانه‌ها)؛ بازاندیشی در ترویج؛ روابط بین اقدام، دانش و ارتباطات انسان؛ نوآوری به مثابه شبکه‌سازی، یادگیری اجتماعی و مذاکره؛ مدیریت رسانه‌ها، روش‌ها و فرآیند؛ موضوعات سازمانی و بین‌سازمانی؛ تدوین راهبرد ارتباطات برای دستیابی به توسعه روستایی؛ ارتباط درونی؛ پایش و ارزشیابی ارتباطات؛ رسانه‌ها و شیوه‌های مورد استفاده برای برقراری ارتباط در توسعه روستایی؛ آشنایی با روش‌ها و مهارت‌های کسب و نشر اطلاعات روستایی؛ اصول انتقال برانگیزاننده مشکلات روستائیان به عموم جامعه؛ نقش‌های مثبت و منفی فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی در توسعه روستایی؛ زیرساخت‌های فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی در روستاها؛ نظام‌های دانش و اطلاعات کشاورزی؛ روش‌های نوآورانه ترویج؛ ادراک، یادگیری، نگرش، و تصمیم‌گیری؛ نقش ترویج در نظام‌های دانش و اطلاعات کشاورزی؛ راهبردهای برقراری ارتباط مؤثر؛ ابزارهای نوآورانه برای برقراری ارتباط در زمینه رسانش نوآوری؛ ارزیابی مشارکتی ارتباطات؛ طراحی راهبرد و برنامه ارتباطات برای توسعه؛ اجرای برنامه ارتباطات برای توسعه؛ توسعه مشارکتی پیام و محتوا؛ ارزیابی نتایج فعالیت‌های مربوط به برقراری ارتباطات برای توسعه و ارتقاء پایداری آنها؛ کاربست ارتباطات برای غلبه بر چالش‌های توسعه روستایی.

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۵	۲۵	۷۰	--

منابع:

۱. خاتون آبادی احمد. ۱۳۷۴. رادیو و ارتباط توسعه ای. انتشارات سروش.
۲. خاتون آبادی، احمد. ۱۳۸۵. جنبه هایی از توسعه پایدار، انتشارات جهاد دانشگاهی صنعتی اصفهان.
۳. ساروخانی، ب. جامعه شناسی وسایل ارتباط جمعی، انتشارات ثانیه

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

۴. شکرخواه یونس. ۱۳۹۰. واژه نامه ارتباطات. نشر سروش.
۵. محسنیان راد، مهدی. ۱۳۹۲. ارتباط شناسی: ارتباطات انسانی (میان فردی، گروهی، جمعی).
۶. ورنر جوزف سورین، جیمز تانکارد. ۱۳۹۳. نظریه های ارتباطات. ترجمه علیرضا دهقان. دانشگاه تهران.
7. Acunzo, M., & Vertiz, V. (2014). Promoting communication in agricultural and rural development: FAO's priorities and initiatives in 2014. Glocal Times, (20).
8. Del Castello, R., & Braun, P. M. (2006). Framework on effective rural communication for development.
9. FAO. 2014. Communication for Rural Development Sourcebook.
10. Gupta, V. S. (1995). Rural Press Problems and Prospects: Proceedings of the Seminars Organised at Jaipur, Dhenkanal, and Madras During 1994. Concept Publishing Company.
11. Leeuwis, C. (2013). Communication for rural innovation: rethinking agricultural extension. John Wiley & Sons.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

۱۵- حکمرانی و مدیریت منابع طبیعی تجدید شونده

عنوان درس به فارسی: حکمرانی و مدیریت منابع طبیعی تجدید شونده عنوان درس به انگلیسی: Renewable Natural Resources Governance and Management	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۳۲	نوع واحد: اختیاری	۲ واحد نظری	دروس پیش‌نیاز: ندارد
آموزش تکمیلی عملی: ندارد ■ دارد □ سفر علمی □ کارگاه □ آزمایشگاه □ سمینار □				

هدف:

آشنا ساختن دانشجویان با منابع طبیعی تجدیدپذیر و نقش و جایگاه آن در توسعه پایدار

رئوس مطالب:

-نظری

تعریف مدیریت، عوامل موثر در مدیریت سازمانی، آشنایی با مفاهیم (حکمرانی، منابع طبیعی)، حکمرانی منابع طبیعی، حکمرانی تنوع زیستی، رسانه‌ها در جنگل‌داری (دولت، حکمرانی و رؤیت‌پذیری اجتماعی)، رهیافت‌های سازگارشونده و گروهی در حکمرانی منابع طبیعی (مبانی، سنت‌ها و خطوط مقدم)، یادگیری نهادی، یادگیری از طریق شبکه‌های جوامع محلی، یادگیری به منظور بهبود معیشت جامعه محلی در حکمرانی منابع طبیعی، نظریه‌ها و اقدامات عملی مربوط به پیوند بین فقر، منابع طبیعی و حکمرانی، تکنیک‌ها و روش‌های مورد استفاده برای مقابله با فقر در جوامع اسلامی، موهبت‌های منابع طبیعی و روند توسعه در جوامع اسلامی، خوشه‌های انرژی زیستی در اتریش و آلمان (از اهداف عمومی تا اقدامات خصوصی)، پیوند خدمات اکوسیستمی به تنوع زیستی، حقوق مالکیت و بهره‌برداری، نقش جامعه محلی در مدیریت منابع طبیعی، مدیریت اجتماع‌محور منابع طبیعی، اصول طراحی سازمان‌های اجتماع‌محور پاسخگو، تسهیم درآمد و مدیریت مالی پاسخگو، عملیاتی‌سازی پاسخگویی مالی از پایین به بالا، بودجه‌ریزی و کنترل مشارکتی، اهمیت قوانین در حکمرانی مشارکتی، رهیافت‌های نوین در حکمرانی منابع طبیعی، اقتصاد سیاسی حکمرانی منابع طبیعی، مردم‌سالار کردن حکمرانی منابع طبیعی

ضرورت بررسی اقتصادی منابع طبیعی – نقش و اهمیت اقتصادی منابع طبیعی در توسعه اقتصادی- تعریف و طبقه بندی منابع طبیعی- انواع مالکیت در منابع طبیعی – بررسی انواع منابع طبیعی شامل آب: مطالعه بازار آب- انواع روشهای قیمت گذاری آب و تجزیه و تحلیل طرح‌های آبیاری- هزینه‌ها و منافع مستقیم و غیر مستقیم طرحهای آبی – مدیریت منابع آبی زیر زمینی و سطحی و کاربرد انها

مدیریت شیلاتی، تابع رشد موجود زنده، روشهای بهینه بهره برداری از منابع شیلات، مدیریت مسائل صید و صیادی در مالکیت خصوصی و دسترسی آزاد، سایر منابع طبیعی شامل مدیریت بهره‌برداری از جنگل و مرتع و تحلیل عوامل موثر بر عرضه و تقاضا و قیمت این منابع، سیاستگذاری در مورد کاشت جنگل و مدیریت بهره برداری از منابع جنگلی و مرتعی- مدیریت آلودگی منابع و کنترل آن

منابع و فناوری‌های انرژی‌های تجدیدپذیر، مزایای تأمین انرژی روستایی تجدیدپذیر نسبت به شیوه‌های مرسوم، کاربرد فناوری‌های مربوط به انرژی‌های تجدیدپذیر، ساختارهای قانونی، انرژی تجدیدپذیر در مزرعه (انرژی بادی، خورشیدی و...)، گیاهان روغنی و تولید گاز زیستی، تحلیل وضعیت تأمین انرژی مورد نیاز روستاییان و عشایر در ایران، آشنایی با نهادهای فعال در زمینه تأمین انرژی تجدیدپذیر روستایی (مانند RREAL)، راهبردهای تأمین انرژی تجدیدپذیر روستایی در کشورهای منتخب، بررسی قابلیت‌های نواحی روستایی ایران در تولید انرژی تجدیدپذیر.

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۱۰	۲۰	۷۰	--

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

منابع:

۱. احمدیان، مجید. ۱۳۹۲. اقتصاد منابع تجدیدشونده. سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت).

۲. ارسطو، سعید. ۱۳۸۷. مبانی اقتصادی-علمی اداره جنگل‌ها. دانشگاه تهران.

۳. سباستیو کنگن. ۱۳۹۲. ارزش‌گذاری اقتصادی جنگل (منابع طبیعی). ترجمه مهدی حشمت الواعظین. جهاد دانشگاهی.

4. Abdulai, A. M., & Shamshiry, E. Linking Sustainable Livelihoods to Natural Resources and Governance.
5. Åkerman, M., Kilpiö, A., & Peltola, T. (2010). Institutional change from the margins of natural resource use: the emergence of small-scale bioenergy production within industrial forestry in Finland. *Forest Policy and Economics*, *12*(3), 181-188.
6. Andersen, R. S., Towers, W., & Smith, P. (2005). Assessing the potential for biomass energy to contribute to Scotland's renewable energy needs. *Biomass and Bioenergy*, *29*(2), 73-82.
7. Child, B., & Wojcik, D. (2014). *Developing Capacity for Community Governance of Natural Resources Theory & Practice*. Author House.
8. El Bassam, N., & Maegaard, P. (2004). *Integrated renewable energy for rural communities: Planning guidelines, technologies and applications*. Elsevier.
9. FAO. 2009. Small-Scale Bioenergy Initiatives: Brief description and preliminary lessons on livelihood impacts from case studies in Asia, Latin America and Africa.
10. Folk, R., & ResourcesSection, E. (1991). Small-Scale BioenergyAlternatives for Industry, Farm, and Institutions. *Coeur*.
11. Grant, J. A. (2014). *New Approaches to the Governance of Natural Resources: Insights from Africa*. Palgrave Macmillan.
12. Hartwick, S.M, et al. The economics of natural resources use.
13. Mainali, B., Pachauri, S., Rao, N. D., & Silveira, S. (2014). Assessing rural energy sustainability in developing countries. *Energy for Sustainable Development*, *19*, 15-28.
14. Nelson, F. (2012). *Community rights, conservation and contested land: The politics of natural resource governance in Africa*. Routledge.
15. Neudoerffer, R. C., Malhotra, P., & Ramana, P. V. (2001). Participatory rural energy planning in India—a policy context. *Energy Policy*, *29*(5), 371-381.
16. Ojha, H. R., & Hall, A. (2013). *Adaptive collaborative approaches in natural resource governance: Rethinking participation, learning and innovation*. Routledge.
17. Sikor, T. (Ed.). (2013). *Public and private in natural resource governance: a false dichotomy?*. Routledge.
18. UNDP/ESCAP/FAO; A New Approach to Energy Planning for Sustainable Rural Development. (1990) Rome

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

۱۶- توسعه اقتصادی

عنوان درس به فارسی: توسعه اقتصادی عنوان درس به انگلیسی: Economic Development	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۳۲	نوع واحد: اختیاری	۲ واحد نظری	دروس پیش‌نیاز: ندارد
آموزش تکمیلی عملی؛ دارد ☐ ندارد ■ سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐				

هدف:

ارتقاء مهارت دانشجویان در تجزیه و تحلیل ماهیت اختلاف بین کشور های توسعه یافته و در حال توسعه و نظریات متنوعی که در زمینه موضوعات مرتبط وجود دارد.

رئوس مطالب:

-نظری

مفهوم رشد و توسعه و تفاوت میان آنها، مفهوم توسعه از دیدگاه رویکرد قابلیت، توسعه اقتصادی تطبیقی: آشنایی با خصوصیات اجتماعی، سیاسی و اقتصادی جوامع در حال توسعه و توسعه یافته و شاخص های تعیین کننده آنها - آشنایی با نظریات توسعه و نقاط ضعف و قوت آنها : (نظریات کلاسیک ها، نئوکلاسیک ها، نهادگرایان و ...)، بررسی مبانی نظری و اقدامات عملی ناشی از نظریه توسعه اقتصادی، مدرنیزاسیون در برابر وابستگی، افول عصر توسعه (شواهد چیدمان نوینی از توسعه)، غلبه بر دوگانگی و فراخوان برای توسعه متوازن، معرفی مفهوم رشد متوازن و رشد غیرمتوازن و آشنایی با الگوی‌های رشد- آشنایی با رویکردهای سنجش عینی و ذهنی توسعه، آشنایی با انواع شاخص‌های توسعه نظیر شاخص توسعه انسانی (HDI) و آسیب‌شناسی آنها- معرفی مفهوم و انواع شاخص‌های فقر و نابرابری- آشنایی با نقش جمعیت در فرایند توسعه- مهاجرت، شهرنشینی و بیکاری- نقش نهادهای بازار و مالکیت خصوصی به عنوان عوامل یا موانع توسعه اقتصادی- رابطه توسعه و مسائل محیط زیستی- توسعه و تجارت خارجی- نقش انتقال سرمایه و تکنولوژی در توسعه اقتصادی- نقش دولت در توسعه اقتصادی- راهبردهای صنعتی شدن.

رشد منطقه‌ای و فرصت‌ها، پاسخ‌های منطقه‌ای به بحران‌های شغلی، تاب‌آوری از نظر مفهومی و عملی، اقتصاد مقاومتی (چیستی، الزامات و شاخص‌ها)، مدیریت توسعه اقتصادی در شرایط مالی نامناسب، توسعه مبتنی بر نوآوری، نقش روستاها در راهبرد رشد سبز توسعه منطقه‌ای، رهیافت‌های جایگزین برای سیاست توسعه، سیاست‌های توسعه اقتصادی مکان‌محور (place-based)، مفاهیم و نظریات توسعه اقتصادی محلی، اثر سیاست‌های ملی بر توسعه اقتصادی محلی، حرفه توسعه اقتصادی محلی، فرآیند برنامه‌ریزی توسعه اقتصادی محلی، درآمدی بر روش‌های تحلیلی برنامه‌ریزی توسعه اقتصادی محلی، راهبرد توسعه اقتصادی محلی، توسعه کسب‌وکار، توسعه اقتصادی جامعه، تدوین برنامه اجرا، رهیافت‌های نهادی به توسعه اقتصادی محلی.

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۱۰	۲۰	۷۰	--

منابع:

۱. کلانتری، خلیل. ۱۳۷۹. اقتصاد توسعه کشاورزی. انتشارات دانشگاه پیام نور.

2. Blewitt, J., & Tilbury, D. (2013). *Searching for resilience in sustainable development: Learning journeys in conservation*. Routledge.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

3. Collier, P. (2007) The Bottom Billion: Why the Poorest Countries Are Failing and What Can Be Done About It. Oxford University Press.
4. Leigh, N. G., & Blakely, E. J. (2013). Planning local economic development: Theory and practice. SAGE Publications, Incorporated.
5. Outlook, O. R. (2011). Building Resilient Regions for Stronger Economies. *OECD Publishing, Paris*, *6*, 2011.
6. Ray, D. (1998). Development Economics, Princeton University Press.
7. Rodrik, D. (2007). One Economics, Many Recipes: Globalization, Institutions, and Economic Growth. Princeton University Press.
8. Schieffer, A., & Lessem, R. (2014). Integral Development: Realising the Transformative Potential of Individuals, Organisations and Societies. Gower Publishing, Ltd
9. Sen, A. (1999). "Commodities and capabilities." OUP Catalogue.
10. Sen, A. 1999. Development as Freedom. New York: Alfred A. Knopf.
11. Todaro, M. and Smith, S. C. (2012). Economic Development, Addison-Wesley, 11th ed., Boston, MA.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

۱۷- اصول توسعه صنایع روستایی و کشاورزی

عنوان درس به فارسی: اصول توسعه صنایع روستایی و کشاورزی عنوان درس به انگلیسی: Principals of Rural and Agricultural Industries Development	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۴۸	نوع واحد: اختیاری	۱ واحد نظری ۱ واحد عملی	دروس پیش‌نیاز: ندارد
آموزش تکمیلی عملی؛ دارد ■ ندارد ☐ سفر علمی ■ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐				

هدف:

مطالعه و بررسی صنایع کشاورزی و روستایی و کسب مهارت‌های راه‌اندازی و توسعه آنها

رئوس مطالب:

-نظری

آشنایی با مفاهیم (صنایع، صنایع کشاورزی، صنایع روستایی، اقتصادی غیرکشاورزی روستایی و...)، انواع صنایع (سنتی، دستی، کوچک، بزرگ، مادر، واسطه، مونتاژ، تبدیلی، تکمیلی، بسته بندی و غیره)، جایگاه بخش صنعت در اقتصاد ملی ایران، روابط بخش صنعت با دیگر بخش‌ها، سابقه، انواع، اهمیت و نقش حرف روستایی و صنایع محلی در اقتصاد روستایی، سابقه، اهمیت و انواع صنایع ماشینی در ایران، تحلیل اقتصادی رقابت بین بخش‌های کشاورزی و صنایع از یک سو و حرف و صنایع سنتی با صنایع ماشینی از سوی دیگر، کارخانجات و مجتمع‌های صنایع پیشرفته ماشینی در مقایسه با کارگاه‌های محلی صنایع روستایی از جهات عوامل، مقایسه عملکرد اقتصادی واحدهای صنعتی و سنتی در ارتباط با عوامل تولید، بررسی علل سیر نزولی حرف و صنایع روستایی در ایران، علل داخلی و خارجی، چالش‌های فرش دستباف روستایی و عشایری، مروری بر سیر صعودی ترویج و توسعه صنایع و حرف روستایی در هندوستان، انواع صنایع و خدمات صنعتی قابل توسعه در مناطق روستایی، صنایع کشاورزی، صنایع تولیدی تکمیلی، تبدیلی و غیره، لازمه‌های توسعه و ترویج صنایع کشاورزی در مناطق روستایی از دیدگاه‌های جذب نیرو، آموزش، سرمایه‌گذاری، بازاریابی و حمایت‌های دولتی، نقش تعاون در توسعه و ترویج صنایع روستایی و کشاورزی، نقش منابع اعتباری در توسعه ترویج صنایع روستایی و کشاورزی، توسعه صنایع روستایی و کشاورزی و نقش آن در فعالیت‌های صادراتی و وارداتی کشور، بررسی و تحلیل تاثیر و تاثرات اقتصادی – اجتماعی ایجاد یک واحد صنعتی ماشینی (یک کارخانه) در شهرک‌های صنعتی و یا در جوار شهرهای بزرگ، بررسی و تحلیل تاثیرات اقتصادی – اجتماعی ایجاد و گسترش صنایع کشاورزی و روستایی در درون مناطق روستایی و قطب‌های تولیدات کشاورزی، اصول توسعه عدالت‌محور صنایع کشاورزی، بررسی اقتصادی – اجتماعی مسایل، مشکلات، تنگناها، نیازها و خواست‌های واحدهای صنعتی روستایی و کشاورزی، مطالعات اصولی برای توسعه و ترویج صنایع روستایی و کشاورزی در جوامع روستایی ایران (برآورد امکانات بالقوه و بالفعل تولید محصولات کشاورزی، برآورد حدود تولید، مصرف و صدور محصولات کشاورزی در منطقه، برآورد حدود تقاضا برای مصرف نهاده‌های تولیدی و ابزار، ادوات و ماشین‌های سبک در جریان تولید، برآورد نحوه دسترسی به مواد خام مورد نیاز در تولید محصولات صنعتی مورد نظر، برآورد میزان سرمایه مورد لزوم، نحوه تامین آن و ایجاد انگیزه برای جذب منابع اعتباری)، امکان‌سنجی سرمایه‌گذاری برای راه‌اندازی واحد فراوری و بسته‌بندی محصولات کشاورزی با استفاده از نرم‌افزارهای COMFAR و Business Plan Pro، روندها، الگوها و اثرات توسعه‌ای صنایع کشاورزی، فضاهای توانمندساز برای صنایع کشاورزی رقابتی، مدل‌های صنایع کشاورزی دربرگیرنده کشاورزان خرده‌مالک، مسؤولیت‌پذیری شراکتی اجتماعی برای توسعه صنایع کشاورزی، چارچوب‌های توسعه صنایع کشاورزی (خوشه، هاب، مجتمع، پارک و غیره)، کشاورزی قراردادی (تعریف، تاریخچه، انواع، دلایل توسعه کشاورزی قراردادی در کشورهای در حال توسعه، چشم‌اندازهای مفهومی و نظری کشاورزی

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

قراردادی، تحلیل ابتکارات موفق و ناموفق کشاورزی قراردادی، کشاورزی قراردادی و دستیابی وسیع به بازار)، آشنایی با نهادهای بین‌المللی در زمینه صنایع کشاورزی (کنفدراسیون صنایع کشاورزی و...)، برنامه‌ریزی فضایی توسعه صنایع روستایی، راهبردهای توسعه صنعتی.

عملی:

هر گروه (۲ نفر دانشجو)، یک یا مجموعه‌ای از روستاها را با نظارت استاد درس انتخاب و به امکان‌سنجی، مطالعه بازار، تحلیل قابلیت‌ها، چالش‌ها، مشکلات و راهکارهای توسعه واحد فرآوری یا بسته‌بندی محصولات کشاورزی (اعم از استقرار یا ارتقاء)، از طریق مشارکت فعال جامعه محلی می‌پردازد تا بتواند جایگاه و توانمندی خود در راه‌اندازی واحدهای مذکور را در کنار سایر متخصصان موضوعی بشناسد و آن را ارتقاء دهد.

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۱۵	۲۰	۳۵	۳۰

منابع:

۱- صادقی و همکاران. ۱۳۹۲. برنامه ها و سیاست های توسعه صنایع کوچک و متوسط. سازمان صنایع کوچک و شهرکهای صنعتی ایران.

۲- نصرتی، حبیب اله و همکاران. ۱۳۹۱. صنایع روستایی. دانشگاه پیام نور.

۳- طاهرخانی ، مهدی ، ۱۳۷۹ ، صنعتی شدن روستا سنگ بنای استراتژی آینده توسعه روستایی ، وزارت جهاد کشاورزی، معاونت عمران و صنایع روستایی ، اداره کل طرح های صنعتی و بهره برداری ، تهران

4- Da Silva, C. A. (2009). Agro-industries for development. CABI.

5- Röttger, A., & Da Silva, C. A. (2007). Enabling environments for agribusiness and agro-industry development in Africa. *Food and Agriculture Organization of the United Nations, Accra.*

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

۱۸-آشنایی با حقوق کشاورزی و غذا

عنوان درس به فارسی: آشنایی با حقوق کشاورزی و غذا عنوان درس به انگلیسی: Introduction to Agricultural and Food Law	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۳۲	نوع واحد: اختیاری	۲ واحد نظری	دروس پیش‌نیاز: ندارد
آموزش تکمیلی عملی: دارد ☐ ندارد ■ سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐				

هدف:

آشنایی دانشجویان با نظام حقوقی و قانونی جاری در ارتباط با کشاورزی و تاثیر آن بر جریان توسعه کشاورزی و روستایی

رئوس مطالب:

-نظری

کلیات (حقوق، حقوق کشاورزی و غذا، مفهوم و تعریف قانون، مرجع تفسیر، اجرا، نظارت و کنترل در نظام قانون‌گذاری)، اهداف، نقش و جایگاه قانونگذاری در توسعه کشاورزی، طبقه بندی قوانین کشاورزی، قوانین و مقررات ناظر بر ایمنی غذایی، قوانین و مقررات ناظر برتعیین حق بهره برداری از منابع پایه تولید (آب و خاک)، قوانین و مقررات ناظر بر حق بهره برداری از جنگل‌ها و مراتع، قوانین و مقررات ناظر بر فعالیت‌های صید و صیادی، قوانین و حقوق مرتبط با کسب و کار و فعالیت در کشاورزی، قوانین و مقررات مرتبط با وام و تسهیلات بانکی، قوانین و مقررات ناظر بر تجارت داخلی، واردات و صادرات محصولات کشاورزی، سیاست‌ها و برنامه‌های ملی کشاورزی، سازمان تجارت جهانی و کشاورزی، حقوق مالکیت معنوی و کشاورزی، حقوق آب (حقابه‌ها)، حقوق غذا، حق مالکیت و بهره‌برداری از اراضی کشاورزی و منابع طبیعی، حقوق محیط زیست، اصول نگارش و تنقیح قوانین و مقررات، رگولاتوری حاکمیت در بخش کشاورزی، حقوق املاک، حقوق نیروی کار، قراردادها و پیمان‌ها و کد تجاری.

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۱۰	۳۰	۶۰	—

منابع:

1- Centner, T.J., "Agricultural Law," in Encyclopedia of Agriculture and Food Systems, Neal K. Van Alfen, ed., ch. 254 (Elsevier 2014).
2- Looney, J. W., & Uchtmann, D. L. (1994). Agricultural law: principles and cases.
3- McEowen, R. A., Harl, N. E., & Achenbach, R. P. (2005). Principles of Agricultural Law (pp. 11-49). Agricultural Law Press.
4- Scheepers, T. E. (1986). The Structure, Principles and Functions of Agricultural Law in Bophuthatswana (Doctoral dissertation, University of the Orange Free State, Bloemfontein).

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

۱۹-توسعه و سرمایه اجتماعی

عنوان درس به فارسی: **توسعه و سرمایه اجتماعی** عنوان درس به انگلیسی: Development and Social Capital	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۳۲	نوع واحد: اختیاری	۲ واحد نظری	دروس پیش‌نیاز: ندارد
آموزش تکمیلی عملی: ندارد ■ دارد ☐ سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐				

هدف:

بررسی دیدگاه‌های انتقادی به نگاه اقتصادی صرف به توسعه و کسب نگرش مناسب نسبت به ابعاد توسعه اجتماعی و نحوه توسعه سرمایه اجتماعی در راستای توسعه روستایی

رئوس مطالب:

-نظری

تعریف الگوهای توسعه و طبقه بندی‌های آن. توسعه اجتماعی و ابعاد آن – رابطه مولفه‌های توسعه انسانی (HDI) و شاخص‌های توسعه اجتماعی – نظریه‌های توسعه اجتماعی. تئوری‌های کنش (action theories) – پویائی اجتماعی – سرمایه و انواع آن با تاکید بر سرمایه اجتماعی – مولفه‌های سرمایه اجتماعی- شیوه سنجش سرمایه اجتماعی. نقش و تعریف ۳ قلمرو شناختی (ابزاری – ارتباطی و رهائی بخش) در شکل‌دهی سرمایه اجتماعی مدل عوامل پیش‌برنده و بازدارنده سرمایه اجتماعی. رهبری و مدیریت سرمایه اجتماعی – روش مدیریت تضاد منافع در فرایند سرمایه اجتماعی – نقش هوش هیجانی در تقویت سرمایه اجتماعی.

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۲۰	۲۰	۶۰	

منابع:

1. Baron, R. A. (2000). *Social capital*. John Wiley & Sons, Ltd.
2. Lin, N. (2002). *Social capital: A theory of social structure and action* (Vol. 19). Cambridge university press.
3. Midgley, J. (1995). *Social development: The developmental perspective in social welfare*. Sage.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

۳۰ – مبانی توسعه پایدار

عنوان درس به فارسی: مبانی توسعه پایدار عنوان درس به انگلیسی: Principles of Sustainable Development	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۳۲	نوع واحد: اختیاری	۲ واحد نظری	دروس پیش‌نیاز: ندارد
آموزش تکمیلی عملی: ■ ندارد ☐ دارد سفر علمی☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐				

هدف:

کسب دانش، نگرش و الگوهای رفتاری مناسب در خصوص توسعه پایدار در دانشجویان

رئوس مطالب:

- نظری

تعریف توسعه پایدار - وجه تمایز توسعه پایدار با دیگر رویکردهای توسعه - ردپای زیست محیطی و مولفه‌های آن - نقش رهبری و انواع آن در توسعه پایدار - شیوه‌های حل تعارض در توسعه پایدار - مولفه‌های اجتماعی، اقتصادی، زیست‌محیطی و اخلاقی توسعه پایدار - نقش سرمایه اجتماعی در توسعه پایدار - فلسفه توسعه پایدار (محیط مرکزی در برابر انسان مرکزی)- تعامل توسعه پایدار روستایی(روستاهای سبز – شهر سبز- ساختمان سبز) - نقش مولفه‌های توسعه انسانی در فرآیند توسعه پایدار - توسعه پایدار به عنوان یک فرآیند (تعادل و کنترل) -سیر تحول نشست‌های جهانی توسعه پایدار - مفهوم تعادل زیست بومی و مدیریت زیست بومی - الگوهای غذایی و تغذیه‌ای و نقش آن‌ها در توسعه پایدار - نقش انرژی و سیر تکاملی توسعه پایدار - مهمترین نظریه پردازان توسعه پایدار: دانیل کوئیل- لستر براون- نقش مشارکت مردم در توسعه پایدار (مشارکت به عنوان فرایند تصمیم سازی- اجرا و پایش)- معرفی و نقش سازمان‌های بین‌المللی مرتبط با توسعه پایدار، توسعه جوامع پایدار روستایی.

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۱۰	۳۰	۶۰	--

منابع:

1. Elliott, J. (2012). *An introduction to sustainable development*. Routledge.
2. Hoff, M. (1998). *Sustainable community development: Studies in economic, environmental, and cultural revitalization*. CRC Press.
3. Laberge, Y. (2014). Sustainable Development, Evaluation and Policy-Making: Theory, Practise and Quality Assurance edited by Anneke von Raggamby and Frieder Rubik. *Science and Public Policy*, *41*(3), 403-404.
4. Purvis, M., & Grainger, A. (2013). *Exploring sustainable development: Geographical perspectives*. Routledge.
5. Schmuck, P., & Schultz, W. P. (Eds.). (2012). *Psychology of sustainable development*. Springer Science & Business Media.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

۲۱ - مدیریت تعاونی‌های روستایی

عنوان درس به فارسی: مدیریت تعاونی‌های روستایی عنوان درس به انگلیسی: Management of Rural Cooperatives	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۳۲	نوع واحد: اختیاری	۱ واحد نظری ۱ واحد عملی	دروس پیش‌نیاز: ندارد
آموزش تکمیلی عملی: دارد ■ ندارد □ سفر علمی ■ کارگاه □ آزمایشگاه □ سمینار □				

هدف:

آشنایی با فلسفه، کارکردها و چالش‌های تعاونی‌های روستایی در مسیر توسعه روستایی و کسب مهارت لازم در توانمندسازی آنها

رئوس مطالب:

-نظری

همکاری و تعارض در روابط انسانها، مفاهیم مختلف از تعاون، عامل اقتصادی- اجتماعی موثر در پیدایش تعاونی‌های رسمی در قرن نوزدهم در اروپا، نظریه تعاونی‌ها و اقتصاد نهادی نوین، چالش‌های اجتناب‌ناپذیر تعاونی‌های مرسوم، رابطه همکاری‌های سنتی با تعاونی‌های رسمی در نظر و عمل، عملکرد تعاونی‌ها در نظام‌های مختلف، معیارهای نوع بندی و تعریف کارکرد و انطباق آن بر تعاونی‌ها، حکمرانی تعاونی‌ها و انجمن‌های تعاملی، بهبود فضای حمایت از توسعه تعاونی‌ها، کسب‌وکارهای مردم‌محور، اصول نظری نگرش بر کارکرد تعاونی‌ها در جامعه روستایی (نگرش سیستمی)، رابطه کارکردی- ساختن تعاونیها با نظام جامعه روستایی و تحول متقابل انها، تاثیر شکل واحدهای بهره برداری در نوع بندی و کارکرد تعاونیها بعنوان ابزار توسعه روستایی، تعاونیها بعنوان سازمان مشارکتی، انواع تعاونیهای روستایی، تعاونیهای یک منظوره و چند منظوره روستایی در رابطه با شرایط حاکم بر جامعه روستایی در کشورهای در حال توسعه، تاریخچه، عملکرد و تشکیلات تعاونیهای روستایی ایران، مشکلات ایجاد و گسترش تعاونیها در جامعه روستایی در کشورهای در حال توسعه، قوانین ناظر بر تعاونی‌های روستایی در ایران، حمایت‌های سیاستی و تعاونی‌های حرفه‌ای کشاورزان در چین، چشم‌انداز مبتنی بر چرخه عمر در حکمرانی کسب‌وکارهای تعاونی در بخش کشاورزی، حفظ ساختار سهام مناسب، ابعاد مدیریتی در تعاونی‌های کشاورزی و روستایی، تعاونی‌های کشاورزی و صنعتی‌سازی کشاورزی، سازمان‌های تعاونی به عنوان موتور توسعه اقتصادی روستایی عادلانه، نقش سرمایه اجتماعی و سازمانی در توسعه تعاونی‌های کشاورزان، گام‌های عملی راه‌اندازی شرکت تعاونی.

-عملی

دانشجویان تحت نظارت استاد درس با حضور در عرصه‌های روستایی، از نزدیک به بررسی چالش‌های تعاونی‌های روستایی و ارائه راهکار و یا کمک علمی در راه‌اندازی تعاونی‌های مذکور می‌پردازند.

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۵	۲۰	۴۵	۳۰

منابع:

۱. بنار، رحمت‌ا.. ۱۳۸۸. مجموعه قوانین تعاون و اساسنامه سازمان مرکزی تعاون روستایی ایران و شبکه تعاونی های تحت پوشش. سازمان مرکزی تعاون روستایی.

۲. بیهاری ورما، ساوالیا و همکاران. ۱۳۸۸. اعتبارات روستایی و توسعه تعاونی ها. ترجمه پرویز قاسمی. وزارت تعاون.

3. Agriculture and agri-food Canada. Accessed 2014. Agricultural cooperatives, a start up guide.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

4. Brent Hueth and Anne Reynolds, "A life-cycle perspective on governing cooperative enterprises in agriculture", Choices: The Magazine of Food, Farm and Resource Issues, October 2011.
5. Bruce Reynolds "Election and voting policies of agricultural cooperatives", Rural Cooperatives, pp 14 – 17, May/June 2004
6. Chris Cornforth "The governance of cooperatives and mutual associations: A paradox perspective" Annals of Public and Cooperative Economics, 75:1, 2004, pp 11 – 32
7. Cook, M. L. (1994). The role of management behavior in agricultural cooperatives.
8. Deacon, R. T. (2012). Fishery management by harvester cooperatives. *Review of Environmental Economics and Policy*, *6*(2), 258-277.
9. Deng, H., Huang, J., Xu, Z., & Rozelle, S. (2010). Policy support and emerging farmer professional cooperatives in rural China. *China economic review*, *21*(4), 495-507.
10. FAO. 1998. Agricultural cooperative development, manual for trainers.
11. Herbel, D., Rocchigiani, M., & Ferrier, C. (2015). The role of the social and organisational capital in agricultural co-operatives' development Practical lessons from the CUMA movement. *Journal of Co-operative Organization and Management*, *3*(1), 24-31.
12. John Siebert and John Park. "Maintaining a health equity structure: A policy change at Producers Cooperative Association". International Food and Agribusiness Management Review, Volume 13, Issue 3, 2010
13. Johnston Birchall. People-centred businesses: Co-operatives, mutual and the idea of membership. Chapter 6, pp 106-125
14. McCay, B. J., Micheli, F., Ponce-Díaz, G., Murray, G., Shester, G., Ramirez-Sanchez, S., & Weisman, W. (2014). Cooperatives, concessions, and co-management on the Pacific coast of Mexico. *Marine Policy*, *44*, 49-59.
15. Monica Juarez Adeler. "Enabling policy environments to support cooperative development: A comparative experience". Winnipeg Inner City Research Alliance, University of Winnipeg, Winnepeg, MB. 2009
16. Montegut, Y., Cristóbal, E., & Marimon, F. (2011). The singularity of agrarian cooperatives management: cooperatives positioning in the olive oil sector in Spain. *International Journal of Business and Management*, *6*(6), p16.
17. Movsisyan, Suren. 2013. The Role of Cooperatives in the development of Agriculture in Armenia, Asian Countries & EU (Worldwide case studies)
18. National Cooperative Business Association website: www.ncba.coop
19. Ortmann, G. F., & King, R. P. (2007). Agricultural cooperatives I: History, theory and problems. Agrekon, 46(1), 18-46.
20. Robert Cropp. "A glossary for cooperatives", University of Wisconsin Center for Cooperatives, 2005
21. Shah, T. (1995). Making farmers' co-operatives work: design, governance and management. Sage Publications India Pvt Ltd.
22. U.S. Federation of Worker Cooperatives: www.usworker.coop
23. University of Saskatchewan Centre for the Study of Cooperatives: www.usaskstudies.coop
24. University of Wisconsin Center for Cooperatives website: www.uwcc.wisc.edu

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

۲۲-تحلیل نهادی سیستم‌های اجتماعی- اکولوژیکی

عنوان درس به فارسی: **تحلیل نهادی سیستم‌های اجتماعی- اکولوژیکی** عنوان درس به انگلیسی: Institutional Analysis of Socio- ecological Systems	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۳۲	نوع واحد: اختیاری	۲ واحد نظری	دروس پیش‌نیاز: ندارد
آموزش تکمیلی عملی: دارد ☐ ندارد ■ سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐				

هدف:

آشنایی دانشجویان با چگونگی شکل‌گیری و تغییر نهادها به عنوان قواعد برهم‌کنش انسان‌ها در جهت دستیابی به توسعه پایدار.

رئوس مطالب:

-نظری

آشنایی با مفاهیم نهاد و سازمان، معرفی ویژگی‌های انواع کالا و خدمات از منظر نظام حکمرانی، آشنایی با فرآیند، ساختار و عملکرد حکمرانی، آشنایی با تفاوت‌های قواعد، هنجارها، عرف و راهبردهای مشترک، آشنایی با ویژگی‌های سیستم‌های اجتماعی و اکولوژیکی بزرگ و کوچک، شرایط پایداری سیستم‌های اجتماعی اکولوژیکی، معرفی چارچوب‌های توسعه و تحلیل نهادی (IAD) و تحلیل سیستم-های اجتماعی اکولوژیکی (SES)، آشنایی با پهنه کنش و موقعیت کنش در سیستم‌های اجتماعی اکولوژیکی، معرفی انواع قواعد نقش¬آفرینی، مرزی، گستره، اقتدار، اطلاعات، تجمیع و دستاورد نهایی در پهنه کنش، آشنایی با مفهوم کنش جمعی و عوامل موثر بر آن در سیستم‌های اجتماعی اکولوژیکی.

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۵	۲۵	۷۰	---

منابع:

1. Anderies, J. M., and Janssen, M. (2013). *Sustaining the commons*, Arizona State University.
2. Olson, M. (2009). *The logic of collective action*, Harvard University Press.
3. Ostrom, E. (1990). *Governing the commons: The evolution of institutions for collective action*, Cambridge university press.
4. Ostrom, E. (1995). *Understanding institutional diversity*, Princeton University Press Princeton, New Jersey.
5. Ostrom, E., Gardner, R., and Walker, J. (1994). *Rules, games, and common-pool resources*, University of Michigan Press.
6. Poteete, A. R., Janssen, M. A., and Ostrom, E. (2010). *Working together: collective action, the commons, and multiple methods in practice*, Princeton University Press.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

۲۳- بازاریابی تولیدات و خدمات روستایی

عنوان درس به فارسی: بازاریابی تولیدات و خدمات روستایی عنوان درس به انگلیسی: Rural Marketing	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۴۸	نوع واحد: اختیاری	۱ واحد نظری ۱ واحد عملی	دروس پیش‌نیاز: ندارد
سفر علمی ■ کارگاه ■ آزمایشگاه □ سمینار □	آموزش تکمیلی عملی: دارد ■ ندارد □			

هدف:

آشنایی با بازار روستایی و انواع و نحوه مدیریت آن و تحقیقات بازاریابی روستایی

رئوس مطالب:

-نظری

بازاریابی، چارچوب نظری (مفهوم روستایی، شناخت اقتصاد روستایی، بازاریابی روستایی، پروفایل بازارهای روستایی، ماهیت بازارهای روستایی، تاکسونومی بازار روستایی، پروفایل مشتریان روستایی، تکامل مرحله‌ای بازاریابی روستایی، مدل بازاریابی روستایی، بازاریابی روستایی در برابر بازاریابی شهری)، فضای بازاریابی روستایی، رفتار مصرف‌کننده روستایی، تحقیقات بازاریابی روستایی، بخش‌بندی و هدف‌گذاری بازارهای روستایی، راهبردهای مربوط به محصول، راهبردهای قیمت‌گذاری، توزیع در بازارهای روستایی، راهبردهای ارتباطات برای بازارهای روستایی، بازاریابی خدمات روستایی، بازاریابی در شهرهای کوچک، بازارهای روستایی در هند، بازارهای روستایی در ایران، چالش‌ها، فرصت‌ها و مشکلات بازاریابی روستایی، آمیخته بازاریابی روستایی، توسعه محصول جدید برای بازارهای روستایی، بازار روستایی و چرخه عمر محصول، بازار روستایی و مدیریت برند، مدیریت کانال خرده‌فروشی روستایی، اصول نوآوری برای بازار روستایی، بازاریابی روستایی محصولات تندگردش یا FMCG، بازاریابی روستایی کالاهای بادوام، بازاریابی خدمات مالی روستایی، بازاریابی نهاده‌ها و محصولات کشاورزی، بازاریابی در تعاونی‌های کشاورزی، بازاریابی صنایع دستی روستایی، بازاریابی روستایی الکترونیکی، سازماندهی خرده‌فروشی روستایی، نگاشت نقشه بازار روستایی، بازاریابی اجتماعی، IT برای توسعه پایدار روستایی، همکاری بین بخش‌های کشت، فرآوری و خرده‌فروشی کسب‌وکارهای کشاورزی، پیوند کشاورزان خرده‌مالک به بازار، نظام اطلاعات بازاریابی، انتخاب و جذب بازارها، استراتژی ترفیع، تحلیل بازار و نظام اطلاعات، نمایه تقاضای روستایی و بازار روستایی، نقش نهادهای مالی در بازاریابی روستایی، نقش تعاونی‌ها در بازاریابی روستایی، ارتباطات روستایی، تأمین مالی بازاریابی کشاورزی، مازاد بازاریابی‌شده و قابل بازاریابی، یک روستا یک محصول، روش‌های فروش و بنگاه‌های بازاریابی، حمل و نقل، ذخیره و انبارداری، شبکه بازاریابی روستایی، آینده بازاریابی روستایی.

-عملی

دانشجویان در قالب گروه‌هایی، راهبرد و طرح بازاریابی یک شرکت کشاورزی فرضی را تدوین در و در کلاس ارائه می‌کنند. سپس با نظارت استاد، به صورت موردکاوی، اقدام به بررسی وضعیت بازاریابی روستایی در عمل و ارائه راهکارهای مناسب و یا تدوین راهبردها و طرح‌های بازاریابی واقعی می‌کنند.

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۵	۲۰	۴۵	۳۰

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

منابع:

1. BIJMAN, J., TON, G., & MEIJERINK, G. (2007). Empowering small holder farmers in Markets. *National and International Policy Initiatives. Available online http://www. esfim. org/wp-content/uploads/ESFIM_Working_Paper_1. pdf Accessed*, *7*(08), 2010.
2. Dogra, B. (2010). *Rural Marketing*. Tata McGraw-Hill Education.
3. Gopalaswamy, T. P. (2009). *Rural Marketing-Environment, Problems And Strategies, 3E*. Vikas Publishing House Pvt Ltd.
4. Kashyap, P. (2012). *Rural marketing*. Pearson Education India.
5. Krishnamacharyulu, C. S. G. (2010). *Cases in Rural Marketing: An Integrated Approach*. Pearson Education India.
6. Krishnamacharyulu, C. S. G. (2011). *Rural Marketing: Text And Cases, 2/E*. Pearson Education India.
7. Mukai, K., & Fujikura, R. (2015). One village one product: evaluations and lessons learnt from OVOP aid projects. *Development in Practice*, *25*(3), 389-400.
8. Ramkishen, Y. (2002). *New Perspectives on Rural Marketing: Includes Agricultural Marketing*. Jaico Publishing House.
9. Sarma, N. N. (2003). *Consumer Cooperatives and Rural Marketing*. Mittal Publications.
10. Velayudhan, S. K. (2007). *Rural marketing: targeting the non-urban consumer*. SAGE Publications India.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

۲۴- کاربرد شبیه‌سازی در علوم اجتماعی

عنوان درس به فارسی: کاربرد شبیه‌سازی در علوم اجتماعی عنوان درس به انگلیسی: Application of Simulations in Social Science	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۴۸	نوع واحد: اختیاری	۱ واحد نظری ۱ واحد عملی	دروس پیش‌نیاز: آمار اجتماعی و داده‌پردازی
آموزش تکمیلی عملی: دارد ■ ندارد ☐ سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐				

هدف:

آشنایی با اهمیت، روش‌ها، مدل‌ها و نرم‌افزارهای شبیه‌سازی در علوم اجتماعی

رئوس مطالب:

-نظری

شبیه‌سازی و علوم اجتماعی (مفهوم شبیه‌سازی، تاریخچه شبیه‌سازی در علوم اجتماعی، شبیه‌سازی در جوامع انسانی، ارزش شبیه‌سازی)، موضوعات نظری و روش‌شناختی در کاربرد شبیه‌سازی‌ها در علوم اجتماعی، شبیه‌سازی به مثابه یک روش (منطق شبیه‌سازی، مراحل تحقیق مبتنی بر شبیه‌سازی)، شبیه‌سازی به عنوان ابزاری برای مدل‌سازی و نظریه‌سازی، پویایی‌های سیستم و مدل‌های جهانی (نرم‌افزار، مدل‌های جهانی، مشکلات)، مدل‌های شبیه‌سازی مبتنی بر تحلیل خرد (روش‌شناسی‌ها، نرم‌افزار)، شبیه‌سازی و روش مونت کارلو، مدل‌های صف (Qucuing) (ویژگی‌ها، نرم‌افزار)، مدل‌های شبیه‌سازی چندسطحی (هم‌افزایی‌ها، نرم‌افزار)، اتوماتای سلولی (Cellular automata) (تئوری بازی‌ها، بازی زندگی، سایر مدل‌های اتوماتای سلولی، گسترش به مدل پایه، نرم‌افزار)، مدل‌های چندعاملی (Multi-agent)، تدوین و توسعه شبیه‌سازی‌ها و سیستم‌های چند عاملی (SMASS، PECS، تنوع در راهبردهای شکل‌گیری شراکت و...)، تحلیل حساسیت، مدل‌های یادگیری و تکاملی (شبکه‌های عصبی مصنوعی، استفاده از شبکه‌های عصبی مصنوعی برای شبیه‌سازی اجتماعی، طراحی شبکه‌های عصبی، محاسبه تکاملی).

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
—	۱۵	۵۰	۳۵

منابع:

۱. روبینشتاین، ریوون ی. ۱۳۹۲. شبیه‌سازی و روش مونت کارلو. ترجمه بهروز فتحی واجارگاه. انتشارات دانشگاه گیلان.

2. Gilbert, Nigel and Troitzsch, Klaus G. 2005. Simulation for the Social Scientist. Open University Press
3. Schelling, T. (1974). On the ecology of micromotives. In The corporate society, Robert Morris (ed.). 19-64 (See especially 43-54).
4. Schelling, T. (1978). Micromotives and macrobehavior. New York: W. W. Norton. (See especially 137-55.)
5. Axelrod, Robert. 2005. Advancing the Art of Simulation in the Social Sciences.
6. Ramzi Suleiman, et al. 2000. Tools and Techniques for Social Science Simulation. Physica-Verlag Heidelberg

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

۳۵- روستاشناسی و توسعه روستایی

عنوان درس به فارسی: روستاشناسی و توسعه روستایی عنوان درس به انگلیسی: Rural Understanding and Rural Development	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۳۲	نوع واحد: اختیاری	۱ واحد نظری ۱ واحد عملی	دروس پیش‌نیاز: ندارد
	آموزش تکمیلی عملی: دارد ■ ندارد □ سفر علمی ■ کارگاه □ آزمایشگاه □ سمینار □			

هدف:

شناخت روستاها و مناطق عشایری و اصول نقش‌آفرینی برای حل مشکلات در راستای دستیابی به پیشرفت همه‌جانبه روستایی و عشایری

رئوس مطالب:

-نظری

شناخت روستاها، مفهوم توسعه روستایی، نظریات و راهبردهای توسعه روستایی، تعاریف روستا، مفهوم توسعه، جایگاه روستا در اقتصاد ملی، نگرش‌های انتقادی نسبت به توسعه، توجه به عدالت اجتماعی و بخش‌های ضعیف‌تر جامعه، طرد اجتماعی و سرمایه اجتماعی، توأم‌سازی رشد با عدالت و رشد فراگیر، رشد فقرزدا، توسعه پایدار روستایی، رهیافت‌های مشارکتی در توسعه روستایی و توسعه اجتماعی (مشارکت، توسعه عرضه‌محور، توسعه مشارکتی، توسعه پایدار، توسعه تقاضامحور و اجتماع‌محور، توسعه مردم‌مرکز و تحت کنترل مردم، تمایز بین مشارکت در توسعه و توسعه مشارکتی، نوع‌شناسی مشارکت)، اندازه و پویایی‌های جمعیت روستایی، فقر روستایی، جامعه‌شناسی روستایی، مشکلات بیکاری روستایی، جایگاه عمران و توسعه روستایی در برنامه‌های عمران و توسعه قبل و بعد از انقلاب، راهبردهای توسعه روستایی، نقد و بررسی نظریه‌های توسعه روستایی، بررسی پارادایم‌های توسعه روستایی، ساختارهای سیاست‌گذاری توسعه روستایی، اصلاحات ارضی در ایران، تقطیع و یکپارچگی اراضی کشاورزی، جهاتی شدن روستاها، نهادهای متولی توسعه روستایی در ایران (دولتی، عمومی غیردولتی، محلی و...)، قوانین اساسی مرتبط با توسعه روستایی در ایران، نهادهای غیردولتی توسعه روستایی، ویژگی‌های محیط روستایی، اثر محیط طبیعی بر مساکن روستایی، انواع اصلی روستاها، بافت کالبدی روستاها، طرح‌های هادی روستایی، الگوهای سکونتگاه‌های روستایی، روابط شهر و روستا، خانواده روستایی، نظام روابط اجتماعی روستایی، ترویج و توسعه روستایی، کوچروی و انواع آن.

- عملی

هر گروه (۲ نفر دانشجو)، یک یا مجموعه‌ای از روستاها یا مناطق عشایری را با نظارت استاد درس انتخاب و به مطالعه آن با تأکید بر اقتصاد روستا می‌پردازد تا چالش‌ها و موانع و راهکارهای مربوطه شناسایی شوند.

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۱۰	۱۵	۴۰	۳۵

منابع:

۱. ازکیا، مصطفی و غفاری، غلامرضا. ۱۳۸۴. جامعه‌شناسی توسعه. انتشارات کیهان
۲. آسایش، حسین و فلاح‌نیار، نصرا... ۱۳۹۰. شناخت‌شناسی روستا. انتشارات سازمان جغرافیایی.
۳. یاپلی یزدی، محمدحسین و ابراهیمی، محمدامیر. ۱۳۹۲. نظریه‌های توسعه روستایی. انتشارات سمت.
۴. تیمتی بزلی و کورد، لوئیز. ۲۰۰۷. رشد فقرزدا. ترجمه عباس شاکری و امین مالکی. ۱۳۸۹. نشر نی.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

۵. چمبرز، رابرت. ۱۳۸۷. توسعه روستایی، اولویت‌بخشی به فقرای روستایی. ترجمه مصطفی ازکیا. انتشارات دانشگاه تهران.
۶. طالب، مهدی و عنبری، موسی. ۱۳۸۷. جامعه‌شناسی روستایی، ابعاد تغییر و توسعه در جامعه روستایی ایران. انتشارات دانشگاه تهران.
۷. طالب، مهدی. ۱۳۹۲. مدیریت روستایی. انتشارات دانشگاه تهران.
۸. کلانتری، خلیل. ۱۳۸۰. برنامه‌ریزی و توسعه منطقه‌ای، تئوری‌ها و تکنیک‌ها. انتشارات خوشبین.
9. Desai, A. R. (1994). *Rural sociology in India*. Popular Prakashan.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

۲۶- اقتصاد و زنجیره ارزش در تعاونی‌ها

عنوان درس به فارسی: اقتصاد و زنجیره ارزش در تعاونی‌ها عنوان درس به انگلیسی: Co-operative economics and Value Chain in Cooperatives	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۳۲	نوع واحد: اختیاری	۲ واحد نظری	دروس پیش‌نیاز: ندارد
آموزش تکمیلی عملی: دارد ☐ ندارد ■ سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐				

هدف:

آشنایی با اقتصاد تعاونی‌ها و مفاهیم و اجزای زنجیره ارزش و نحوه راه‌اندازی و مدیریت زنجیره‌های ارزش فراگیر و فقرزدا

رئوس مطالب:

-نظری

مفهوم تعاونی، پیدایش بنگاه‌های اقتصادی تعاونی (مکان، زمان و چگونگی)، تاریخچه تعاون به مفهوم عام، پیشگامان نهضت تعاونی: آرمانگرایان، عمل گرایان-راچدیل، توسعه تعاونی در جهان (خیزش جنبش جهانی تعاونی، فرانسه، ایتالیا، فنلاند، سوئیس، آلمان، اسپانیا، آمریکا، کانادا، ژاپن، هند، ایران)، عملکرد اقتصادی بنگاه‌های اقتصادی تعاونی (رهیافت نئوکلاسیک، رهیافت نو-نهادگرایی و...)، حکمرانی مبتنی بر تعاونی، تعاونی‌ها و سهام‌داری مردم‌سالار، مشخصه های اقتصادی، اجتماعی و اخلاقی تعاونیها، موضوع اقتصادی تعاونی در میان نظامهای اقتصادی، اصول تعاونی، مادی‌سازی رؤیاها، اجتماعی‌سازی سرمایه، ضرورت توأم کردن بهبود پیشرفت و عدالت در اسلام، تعاونی‌های اجتماعی، بنگاه‌های اقتصادی تحت مالکیت محلی، تجارت عادلانه و امپراتوری چای، بحران اجتماع، تعاونی‌ها در عصر سرمایه، انسانی‌کردن اقتصاد، تعاونی‌ها و کسب‌وکارهای تحت مالکیت کارگران، چالش با سیستم سرمایه‌داری، تحلیل اصول تعاون در برابر شیوه‌های کسب‌وکار مبتنی بر سرمایه‌داری، امکان جایگزینی تعاون با سرمایه‌داری، مفاهیم راهبردی هدایت تعاونی‌ها (پیوندها، شفافیت و شناخت)، تأمین مالی مبتنی بر همکاری، بهینه‌سازی در تعاونی، بهینه‌سازی در کسب‌وکار بزرگ دسته‌جمعی، فعالیت تعاونی‌ها در قانون اساسی به عنوان بخشی از فعالیت اقتصادی ایران، پایدارسازی رهیافت تعاونی در عصر تغییر، تاب‌آوری شبکه‌های غذایی تعاونی، رهیافت کسب‌وکار تحت مالکیت اعضا برای طبقه‌بندی تعاونی‌ها، گام‌های راه‌اندازی یک کسب‌وکار تعاونی، مالکیت، مدیریت و تصمیم‌گیری در تعاونی‌ها، تعاونی‌های تحت مالکیت کشاورزان[1]، تأمین مالی تعاونی‌ها، حکمرانی در تعاونی، سیاست‌های انتخابات و رأی دادن در تعاونی‌های کشاورزی.

مفاهیم و تعاریف زنجیره ارزش و زنجیره تأمین، تحلیل زنجیره ارزش (محاسبه ارزش افزوده زنجیره ارزش، تحلیل نظام‌های مشارکتی، مسیرهای ارتقاء زنجیره ارزش، نگاشت زنجیره ارزش)، اهمیت رهیافت زنجیره ارزش برای سیاست‌گذاران و کارگزاران، تقاضای مشتری به عنوان محرک تغییر، دستیابی به بازار، ارتقاء قابلیت‌های محلی بنگاه، افزایش همکاری بین همه بازیگران، اندازه‌گیری عملکرد زنجیره ارزش، شبکه‌های فراوری، فراوری راهبردی، مدیریت زنجیره تأمین، زنجیره تأمین غذای ارزش‌محور، نظام‌های کنترل و برنامه‌ریزی تولید، نظام‌های اطلاعات، مدل‌سازی فراوری، مدیریت زنجیره‌های ارزش چابک، مدیریت زنجیره ارزش پایدار، زنجیره ارزش کشاورزی، تأمین مالی زنجیره‌های ارزش کشاورزی، جهت‌گیری بازاری سازمان‌های تعاونی، مداخله خرده‌مالکان در زنجیره‌های ارزش جهانی، زنجیره ارزش خرده‌فروشی، برندگان و بازندگان خرده‌فروشی (اثرات خرده‌فروشی سازماندهی شده)، استفاده از زنجیره ارزش برای ارتقاء رقابت‌پذیری، زنجیره ارزش و فقر، زنجیره‌های ارزش فراگیر (inclusive value chains) در میوه‌جات و سبزیجات تازه، زنجیره‌های ارزش فراگیر در محصولات تجاری، زنجیره‌های ارزش فراگیر در شیلات، زنبورعسل، قهوه و مرغداری، زنجیره‌های ارزش فراگیر در صنایع دستی.

[1] - farmer-owned cooperatives

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۵	۲۵	۷۰	--

منابع:

1. Anand, S., & Sisay, G. (2011). Engaging smallholders in value chains-Creating new opportunities for beekeepers in Ethiopia. In D. Wilson, K. Wilson, & C. Harvey (Eds.), *Small Farmers, Big Change* (pp. 53-66). Practical Action Publishing.
2. Bititci, U. S., & Carrie, A. S. (2013). Strategic Management of the Manufacturing Value Chain: Proceedings of the International Conference of the Manufacturing Value-Chain August '98, Troon, Scotland, UK (Vol. 2). Springer.
3. Brett Fairbairn. 2003. Three strategic concepts for the guidance of co-operatives: linkage, transparency and cognition. Centre for the Study of Co-operatives, University of Saskatchewan, Canada.
4. Brown, E. O. (2010). Value chain analysis for sea cucumber in the Philippines. WorldFish.
5. Fekete, F. (2013). Economics of cooperative farming: objectives and optima in Hungary. Springer Science & Business Media
6. Finne, S., & Sivonen, H. (2008). *The retail value chain: How to gain competitive advantage through Efficient Consumer Response (ECR) strategies*. Kogan Page Publishers.
7. Gebey, T., Lemma, T., Hoekstra, D., Tegegne, A., & Alemu, B. (2012). *Participatory smallholder dairy value chain development in Fogera woreda, Ethiopia: Experiences from IPMS project interventions*. ILRI (aka ILCA and ILRAD).
8. Harper, M. (2010). Inclusive value chains: A pathway out of poverty (Vol. 4). World Scientific.
9. John Restakis. 2010. Humanizing the economy, Gabriola Island, BC: New Society Publishers.
10. Kyriakopoulos, K. (2000). *The Market Orientation of Cooperative Organizations: Learning Strategies and Structures for Integrating Cooperative Firm and Members*. Uitgeverij Van Gorcum.
11. Maon, F., Sen, M. S., Vanhamme, J., & Lindgreen, A. (Eds.). (2013). *Sustainable Value Chain Management: A Research Anthology*. Gower Publishing, Ltd..
12. Miller, C., & Jones, L. (2010). *Agricultural value chain finance: Tools and lessons* (Vol. 5, No. 5). Food and agriculture organization of the United nations (FAO).
13. Neilson, J., & Pritchard, B. (2011). Value chain struggles: Institutions and governance in the plantation districts of South India (Vol. 93). John Wiley & Sons.
14. Peter Tufano & Andrea Ryan. "Blue ocean or stormy waters? Buying Nix Check Cashing", Harvard Business School Case Study, 2009
15. Sabri, E. H., & Shaikh, S. N. (2010). Lean and agile value chain management: a guide to the next level of improvement. J. Ross Publishing.
16. Schmitz, H. (2005). Value chain analysis for policy-makers and practitioners. International Labour Organization.
17. Steve Stevenson. "Values-based food supply chains: Organic Valley". University of Wisconsin Center for Integrated Agricultural Systems, June 2009
18. Webber, C. M., & Labaste, P. (2010). Building competitiveness in Africa's agriculture: a guide to value chain concepts and applications. World Bank Publications.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

۲۷- کارآفرینی و ایجاد واحدهای جدید

عنوان درس به فارسی: **کارآفرینی و ایجاد واحدهای جدید** عنوان درس به انگلیسی: Entrepreneurship and New Enterprises Creation	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۴۸	نوع واحد: اختیاری	۱ واحد نظری ۱ واحد عملی	دروس پیش‌نیاز: ندارد
آموزش تکمیلی عملی: دارد ■ ندارد ☐ سفر علمی ■ کارگاه ■ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐				

هدف:

فرآیند تشخیص و ارزیابی فرصت‌های موجود در بازار و برنامه‌ریزی و شروع فعالیت تجاری جدید

رئوس مطالب:

-نظری

تعریف و مفهوم‌سازی بنگاه روستایی، مفهوم کارآفرینی، کارآفرینی پایدار، کارآفرینی اجتماع‌محور و فقرزدا، ایده‌پردازی در کسب و کار، آشنایی با اصول و روش‌های تفکر انتقادی و خلاقیت، تکنیک‌های تولید ایده، کارآفرینی به مثابه سیاست توسعه اقتصادی روستایی، رابطه بین بنگاه‌های روستایی و بازارهای فرامحلی، توسعه اقتصادی از طریق شناخت و رشد کسب‌وکارهای خرد در جوامع روستایی، توسعه اقتصادی روستایی از طریق شبکه‌های کارآفرینانه، موانع و عوامل کارآفرینی روستایی، شناخت چالش‌های بنگاه‌های روستایی کوچک و متوسط، صندوق‌های توسعه روستایی محلی، ویژگی‌های کارآفرینان روستایی، صفات شخصیتی کلیدی مهندسان برای توسعه نوآوری و فناوری، عوامل مؤثر بر موفقیت یک کارآفرین، راهبردهای تقویت فرهنگ کارآفرینی، گرایشات کارآفرینانه، پرورش مهارت‌های کارآفرینی، برنامه‌های آموزش کارآفرینی مؤثر، نقش ابتکار LEADER در ایجاد جوامع روستایی با توان تاب‌آوری بالا، نقش ترویج در توسعه ظرفیت کارآفرینی، توسعه کارآفرینی روستایی در بین جوانان، انواع کسب و کار روستایی، انواع مالکیت کسب و کار، گام‌های استقرار کسب و کار کشاورزی، طراحی و تدوین طرح کسب و کار، تدوین طرح‌های بازاریابی، اصول مدیریت بنگاه‌های روستایی، طراحی و راه‌اندازی کسب و کارهای کوچک و متوسط روستایی، کارآفرینی زنجیره‌ای، کارآفرینی و اقتصاد روستایی، مدیریت فناوری و نوآوری، نوآوری پرخطر، ریسک کارآفرینانه و سرمایه‌گذاری، تجاری‌سازی تحقیقات، اخلاق کسب و کار، راه‌اندازی کارآفرینی اجتماع‌محور و تحت مالکیت محلی، رشد و توسعه کسب و کار، راهبردهای خروج از کسب و کار، بازاریابی کارآفرینانه، آشنایی با کارآفرینان روستایی، آشنایی با زمینه‌های عملی کارآفرینی در روستاها، آشنایی با ابتکارات و مراکز کارآفرینی روستایی و کشاورزی. استراتژی ظهور کسب و کار جدید با مدل ۷ اس، استراتژی‌های شناسایی و ارزیابی فرصت‌ها، تدوین استراتژی کسب و کار جدید، ورود به بازار، استراتژی‌های کارآفرینی برای کسب و کارهای در حال رشد، استراتژی اقیانوس آبی، ایجاد ائتلاف‌های راهبردی، استراتژی‌های توسعه کسب و کار، فرآیند توسعه محصول جدید، برنامه ریزی برای ایجاد واحد جدید و نحوه برخورد با ریسک موجود، موارد قانونی موجود، اخلاق و ارزشها در گروههای کارآفرین، سرمایه‌گذاران و راههای تامین منابع مالی برای واحدهای جدید، اهمیت و نحوه تنظیم برنامه فعالیت تجاری، نکته های عملی که باید در تنظیم این برنامه ها به منظور بالا بردن احتمال موفقیت فعالیت مدنظر قرار داد.

-عملی

دانشجویان کلیه مراحل راه‌اندازی واحد جدید را به صورت آزمایشی و گروهی تمرین می‌کنند. همچنین دانشجویان با نظارت استاد درس، از نزدیک به بررسی و تحلیل مشکلات کارآفرینی روستایی (به صورت موردکاوی) پرداخته و یا در فرآیند راه‌اندازی واحدهای جدید مشارکت می‌کنند.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

روش ارزیابی (درصد):

ارزشیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون پایان ترم	پروژه/کار عملی
۵	—	۵۵	۴۰

منابع:

۱. احمدپور واریانی، محمود. ۱۳۸۰. کارآفرینی (تعاریف – نظریات – الگوها). شرکت پردیس ۵۷.

۲. صدرفایی، جلیل. ۱۳۸۱. سازمان‌های کارآفرین. موسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه‌ریزی - مرکز تدوین و انتشارات منابع مدیریت و برنامه‌ریزی.

۳. گاندری، لیزا ک. و کیکول، جیل و. ۲۰۰۷. مدیریت استراتژیک کارآفرینی. ترجمه سید محمد اعرابی و کوروش نجفی باشاکی. ۱۳۸۸. انتشارات مهکامه.

1. Alkhafaji, Abbass F. 2003. Strategic Management Formulation, Implementation, and Control in a Dynamic Environment. The Haworth Press, Inc.
2. Kahan, David. 2012. Entrepreneurship in farming. Food and Agriculture Organization of the United Nations.
3. Kim, W. Chan and Mauborgne, Renée. 2005. Blue Ocean Strategy, How to Create Uncontested Market Space and Make the Competition Irrelevant.
4. Kim, W. Chan and Mauborgne, Renée. 2005. Blue Ocean Strategy, How to Create Uncontested Market Space and Make the Competition Irrelevant.
5. Marlow, S., Henry, C., & McElwee, G. (2014). Exploring Rural Enterprises: New Perspectives on Research, Policy & Practice: Emerald Group Publishing Limited.
6. Miryala, R. K. (2013). Changing Paradigms of Rural Management: Zenon Academic Publishing.
7. N, S. B. M. K. V. (2007). Unleashing Rural Entrepreneurship: ICFAI University Press.
8. Walzer, N., Athiyaman, A., Dabson, B., Hamm, G. F., Henderson, J., Holley, J., Lichtenstein, G. A. (2007). Entrepreneurship and Local Economic Development: Lexington Books.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com